

Deze nota is opgesteld door de gemeente Velsen in samenwerking met Omgevingsdienst IJmond,

Definitief

Milieubeleidsplan gemeente Velsen 2015-2020

DWA en SME Advies

Contactpersoon Omgevingsdienst IJmond:	Vera van Vuuren
Contactpersoon DWA:	René Jansen
Contactpersoon SME Advies:	Bregje van den Brand

18 mei 2015

INHOUD

Voorwoord	3
1. Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Uitgangspunten	4
1.3 Doelstelling	5
1.4 Doelgroepgerichte insteek	5
1.5 Totstandkoming Milieubeleidsplan	6
2. Uitgangssituatie en toekomstbeeld	8
2.1 Uitgangssituatie	8
2.2 Toekomstbeeld	10
2.3 Van toekomstbeeld naar realisatie	11
3. ENERGIE	12
3.1 Stand van zaken	12
3.2 Uitdaging	14
3.3 Projecten voor Uitvoeringsprogramma Milieubeleidsplan 2015-2020	20
4. KLIMAATADAPTATIE	23
4.1 Kaders en doelstellingen	23
5. AFVAL ALS CIRCULAIRE ECONOMIE	26
6. LEEFOMGEVING	29
6.1 Kaders en doelstellingen	29
6.2 Stand van zaken, uitdagingen en kansen	29
6.3 Projecten	37
7. Mobiliteit	38
7.1 Stand van zaken, uitdagingen en kansen	39
7.2 Projecten	39
8. Uitvoeringsprogramma 2015-2020	42
BIJLAGE I. Evaluatie milieubeleidspland Velsen 2008-2012	46
BIJLAGE II. Nulmeting Energie VELSEN	49
Doelstelling	49
Waar staat Velsen nu?	49

VOORWOORD

Velsen heeft een visie op de toekomst waarin duurzaamheid een verbindende rol speelt. Deze Visie op Velsen 2025 is uitgewerkt in de Strategische prioriteit "Er zit Energie in Velsen!". Duurzaamheid is daarmee een thema dat bijdraagt aan innovatie, economische groei en een goede balans tussen wonen, werken en recreëren.

Om de basisvoorwaarden voor dit toekomstbeeld te scheppen is een gedegen milieubeleid nodig. Een milieubeleid dat aansluit bij de ambities van het College en bij landelijke doelstellingen zoals vastgelegd in het Nationaal Energieakkoord. Met dit **Milieubeleidsplan 2015-2020** wordt het beleid vastgelegd om de komende jaren op een structurele en actieve wijze het beleid op dit gebied uit te voeren.

Hiervoor brengt dit beleidsplan twee belangrijke aspecten samen. Het eerste is de plaatsing van het milieubeleid van onze gemeente in de integrale samenhang met landelijke, provinciale en gemeentelijke nota's, zoals het Nationaal Energieakkoord, het Provinciale Milieubeleidsplan, de Visie op Velsen 2025, de Strategische Agenda gemeente Velsen, de Woonvisie Velsen en de toekomstige Structuurvisie. Hierdoor is gezorgd dat alle aspecten zijn meegewogen. Dit zorgt ook dat de regionale samenwerking op de betreffende thema's in dit beleidsplan is geborgd. Luchtkwaliteit, mobiliteit en geluid zijn thema's die niet ophouden bij onze gemeentegrenzen, maar in een regionaal verband efficiënt verbeterd kunnen worden.

Het tweede aspect is de betrokkenheid, inbreng van en samenwerking met bewoners, bedrijven en instellingen. Het uitvoeren van het milieubeleid en het resultaat ervan is sterk afhankelijk van de mogelijkheden en de inzet van deze verschillende stakeholders in de gemeente en de regio IJmond. Daarom is de betrokkenheid van hen bij het opstellen van het milieubeleid van essentieel belang. Als het gaat om energie besparing en het toepassen van duurzame energie worden flinke inspanningen gevraagd van inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en de gemeente zelf. Met hen werk ik op vele thema's samen om dit beleid te realiseren.

Dit Milieubeleidsplan is onze basis voor het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving in Velsen en de regio IJmond.

Floor Bal

Wethouder Milieu gemeente Velsen

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

De gemeente Velsen stelt periodiek een Milieubeleidsplan vast dat in opdracht van de gemeente door de omgevingsdienst IJmond wordt uitgevoerd. Het voorgaande Milieubeleidsplan had een looptijd tot 2012. Landelijke, provinciale, regionale en lokale ontwikkelingen vragen om actualisering en herijking van het gemeentelijke milieubeleid. Daarom is in de zomer van 2014 gestart met de ontwikkeling van dit nieuwe **Milieubeleidsplan Velsen 2015-2020**.

1.2 Uitgangspunten

Dit **Milieubeleidsplan Velsen 2015-2020** is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Integraal en verbindend karakter
Het Milieubeleidsplan geeft een integraal beeld van de ambities op het gebied van milieu en duurzaamheid van de gemeente Velsen. Daarbij wordt zowel ingegaan op de wettelijk verplichte als de niet verplichte milieutaken. Het Milieubeleidsplan zorgt voor een verbindend kader over alle milieurelevante beleidsvelden en bevordert zo de onderlinge samenhang, doeltreffendheid en efficiëntie.
- Open en participatief planproces
Ontwikkeling en uitvoering van milieubeleid zal, nog meer dan voorheen, in samenspraak met anderen moeten worden opgepakt. Bij de totstandkoming van dit Milieubeleidsplan zijn in een vroeg stadium stakeholders vanuit de gemeente, de Omgevingsdienst en een aantal externe partijen betrokken.
- Nieuw coalitieakkoord als momentum & looptijd tot 2020
Het opstellen van dit nieuwe Milieubeleidsplan is gestart na het vaststellen van het nieuwe coalitieakkoord na de gemeenteraadsverkiezingen 2014. Dit was een ideaal moment om het traject voor een nieuw Milieubeleidsplan te beginnen. De looptijd van het nieuwe Milieubeleidsplan is van 2015 tot 2020, waarmee het gemeentelijk beleid aansluit bij onder andere de doelstellingen uit het Nationaal Energieakkoord (een groot thema in dit Milieubeleidsplan).
- Regionale afstemming
Veel (milieu)thema's in de IJmond, zoals luchtkwaliteit en mobiliteit, overschrijden de gemeentegrenzen en worden op regionale schaal aangepakt. De Omgevingsdienst vervult hierbij een kerntaak in de uitwerking en uitvoering van veel activiteiten. Waar dit mogelijk was en meerwaarde bood is goed naar de regionale afstemming gekeken.

1.3 Doelstelling

Centrale doelstelling van het Milieubeleidsplan Velsen 2015-2020 is:

Verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving in Velsen

In de Visie op Velsen 2025 wordt sterk ingezet op de ontwikkeling van een kennisintensieve en duurzame economie in Velsen. In de Strategische Agenda is dit vertaald in de prioriteit 'Er zit Energie in Velsen!' en door de verbinding tussen de vier prioriteiten door het thema duurzaamheid dat ook bij de andere drie prioriteiten een grote rol speelt.

In de gemeente zijn veel bedrijven gevestigd én willen mensen goed wonen en recreëren. Naar verwachting zal het aantal inwoners van Velsen geleidelijk groeien tot circa 70.000 inwoners in 2040¹. Hieruit ontstaat een toename van het aantal woningen, verkeer- en vervoerbewegingen en waarschijnlijk bedrijvigheid. Om in dit spanningsveld alle functies in goede onderlinge balans te brengen en houden is integraal milieu- en duurzaamheidsbeleid noodzakelijk.

De al gestelde doelstellingen en ingezette c.q. geplande activiteiten vanuit bestaand gemeentelijk en regionaal beleid op de verschillende milieurelevante thema's zullen ook in de komende jaren voortgezet worden. Dit Milieubeleidsplan biedt een kader en is een integraal document voor aanpalende beleidsvelden. Het laat de raakvlakken en verbindingen tussen de thema's zien.

1.4 Doelgroepgerichte insteek

De uitwerking van beleidsthema's heeft tot doel om een effect te sorteren in de buitenwereld. In het geval van dit Milieubeleidsplan het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving. Om de vertaalslag te maken van de beleidsthema's naar uitvoering werkt de gemeente doelgroepgericht en samen met de hiervoor relevante stakeholders. De volgende vier doelgroepen worden onderscheiden:

- Gemeentelijke organisatie en voorzieningen

De gemeente heeft een voorbeeldfunctie in het verduurzamen van de eigen bedrijfsvoering. Een belangrijke uitdaging is het verder verduurzamen van de eigen gebouwen en voorzieningen door maatregelen gericht op energiebesparing, duurzame energieopwekking en afval hergebruik. Ook Maatschappelijk Verantwoord Inkopen is een uitdaging. Als beheerder van de openbare ruimte kan de gemeente een bijdrage leveren aan de leefkwaliteit door middel van het groen- en waterbeheer. Ten aanzien van mobiliteit heeft de gemeente direct invloed op verduurzaming van haar eigen wagenpark en faciliteert zij een infrastructuur voor duurzamere mobiliteit door de plaatsing van bijvoorbeeld elektrische laadpalen in de openbare ruimte.

- Bedrijven

Bedrijvigheid is belangrijk voor de economie van de gemeente Velsen, maar heeft ook grote invloed op het energiegebruik en de leefomgeving. Net als de gemeentelijke organisatie hebben

¹ Woonvisie 2025 Velsen; *Samen werken aan een aantrekkelijke stad.*

bedrijven directe invloed op het beperken van het energiegebruik van hun gebouwen en voertuigen, of op het gebruik van reststromen (restwarmte, afvalstromen etc.). Samen met de gemeente en de omgevingsdienst zoeken bedrijven naar een goede balans tussen economische ontwikkeling en duurzaam ruimtegebruik.

- Maatschappelijke organisaties

Onder de doelgroep maatschappelijke organisaties vallen non-profit organisaties, zoals scholen, zorginstellingen en sportclubs. Naast directe invloed via het verduurzamen van het maatschappelijk vastgoed en voorzieningen kunnen zij een belangrijke rol vervullen in de communicatie naar bewoners via hun leden, leerlingen etc.

- Bewoners

Bewoners en woningcorporaties hebben een belangrijke rol in de reductie van het energiegebruik en een goede luchtkwaliteit doordat zij direct invloed hebben op het energiegebruik van de woningen en mobiliteit.

Aanvullend op de activiteiten vanuit bestaand beleid, geeft het als onderdeel van dit Milieubeleidsplan opgestelde Uitvoeringsprogramma (hoofdstuk 8) een overzicht van de op de vier doelgroepen gerichte projecten en activiteiten die nodig zijn om de gestelde doelstellingen (hoofdstuk 3 t/m 7) voor de periode 2015-2020 te realiseren.

1.5 Totstandkoming Milieubeleidsplan

Dit Milieubeleidsplan kwam als volgt tot stand:

Startoverleg en samenstelling klankbordgroep

In een startoverleg zijn de uitgangspunten en het plan van aanpak besproken. Een ambtelijke klankbordgroep is ingesteld om gedurende het traject regelmatig tussenresultaten en vervolgstappen te bespreken.

Fase 1 – Verkenning

Door de verantwoordelijk wethouder is het plan van aanpak vastgesteld en de bestuurlijke visie op het nieuwe Milieubeleidsplan besproken. Daarna zijn de bestaande gemeentelijke en regionale (milieu)relevante beleidsnota's geanalyseerd. Ook zijn gesprekken gevoerd met beleidsmedewerkers bij de gemeente en de Omgevingsdienst. In de verdiepingsfase zijn externe partijen betrokken, zoals het georganiseerde bedrijfsleven van OV IJmond, Tata en het burgerinitiatief Energiek Velsen. Via aanpalende sporen zoals de ontwikkeling van het Warmtenet zijn ook corporaties en grote industrie betrokken.

In oktober 2014 zijn de resultaten van de verkenning gepresenteerd in de Raadscarrousel. De Raad heeft daarbij input voor het nieuwe Milieubeleidsplan gegeven. De resultaten van de verkennende fase zijn verwerkt in de algemene beschrijving van de uitgangssituatie (hoofdstuk 2) en de stand van zaken per thema (hoofdstuk 3 t/m 7).

Fase 2 – Verdieping

Met de resultaten van de verkennende fase als basis, is in november 2014 een werksessie georganiseerd voor alle stakeholders bij gemeente en Omgevingsdienst. Resultaten van deze werksessie waren mindmaps per doelgroep van het Milieubeleidsplan, met een overzicht hoe deze doelgroepen te maken hebben of krijgen met de diverse milieurelevante thema's en de mogelijke acties en projecten die hierop kunnen worden geformuleerd. De resultaten van deze verdiepingsfase zijn verwerkt in de themabeschrijvingen in dit Milieubeleidsplan (hoofdstuk 3 t/m 7) en vormden de basis voor het Uitvoeringsprogramma (hoofdstuk 8).

Fase 3 – Uitwerking

De resultaten uit de verkennende- en de verdiepingsfase zijn uitgewerkt tot het eerste concept van het Milieubeleidsplan. Dit is besproken in de klankbordgroep van beleidsmedewerkers bij de gemeente en de Omgevingsdienst. Het concept Milieubeleidsplan wordt daarnaast ter consultatie voorgelegd aan externe stakeholders.

Fase 4 – Oplevering en vaststelling

Na verwerking van de reacties is het Milieubeleidsplan voorgelegd aan het College en tenslotte vastgesteld door de Raad.

2. UITGANGSSITUATIE EN TOEKOMSTBEELD

Velsen is in 2025 een bloeiende gemeente en bevat de kennisintensieve bedrijvigheid binnen de Metropoolregio Amsterdam. De economische pijlers van Velsen zijn gericht op innovatie op het gebied van wind- en waterenergie en duurzaamheid en op maritiem ecologisch onderzoek². Het accent ligt op de doorontwikkeling van kennisrijke industrie in samenwerking met de wetenschappelijke instituten. Spin-off hiervan is de ontwikkeling van IJmuiden tot een stad met een metropool karakter, aantrekkelijk als dynamische haven en avontuurlijke kustplaats. Dit is het beeld dat geschetst wordt in de Visie op Velsen 2025.

Het Milieubeleidsplan is opgesteld in de grotere samenhang met andere landelijke, provinciale en gemeentelijke nota's, zoals het Nationaal Energieakkoord, het Provinciale Milieubeleidsplan, de Visie op Velsen 2025, de Strategische Agenda gemeente Velsen en de Woonvisie Velsen. Er wordt rekening gehouden met de toekomstige Structuurvisie en vindt afstemming plaats met andere beleidsvelden.

Dit hoofdstuk schetst de uitgangssituatie en het toekomstbeeld voor het milieubeleid vanuit het bestaande gemeentelijke en regionale beleid op de verschillende relevante thema's.

2.1 Uitgangssituatie

Evaluatie Milieubeleid 2008-2012

Uit de evaluatie van het vorige Milieubeleidsplan Velsen (zie bijlage 1)³ blijkt dat er een juiste koers is ingezet om duurzame ontwikkeling en het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving te realiseren. Voorbeelden hiervan zijn de verduurzaming van de eigen organisatie door vergroening van het wagenpark en het plaatsen van zonnepanelen op het gemeentehuis, het stimuleren en belonen van duurzame bedrijven met een award en verstrekken van subsidie aan burgers om zelf duurzame maatregelen te treffen. Kwaliteit van de leefomgeving blijft een belangrijk thema waar in nauwe samenwerking met belangrijke stakeholders aan gewerkt wordt, o.a. in het Platform Milieu & Gezondheid.

Voortgangsrapportage Klimaatprogramma

De voortgangsrapportage van het Klimaatprogramma⁴ laat de voortgang zien op de projecten die zouden moeten leiden tot een energieneutraal Velsen. Hieruit blijkt dat een groot deel van het elektriciteitsverbruik van de inwoners van Velsen duurzaam wordt opgewekt (zie bijlage 2).

Jaarlijks Uitvoeringsprogramma Omgevingsdienst IJmond

De Omgevingsdienst IJmond stelt jaarlijks een Uitvoeringsprogramma op. Vanuit dit programma wordt voor Velsen de jaarlijkse inzet en basiskwaliteit geborgd op Vergunningverlening, Toezicht en Handhavingstaken (VTH-taken), de milieuspecialisaties bodem, geluid, externe veiligheid en natuur,

² Visie op Velsen 2025; *Kennisrijk werken in Velsen*.

³ De volledige evaluatie is opgenomen in bijlage 1

⁴ Klimaatprogramma Velsen Stad van Zon, Zee en Wind, Voortgangsrapportage juli 2014.

ruimtelijke plannen, milieu en duurzaamheid (o.a. lucht en mobiliteit)⁵. Enkele bepalende beleidsplannen die de basis vormen voor dit uitvoeringsprogramma zijn (naast vigerende wetgeving):

- Uitvoeringskader Omgevingsdienst 2015-2018
- Bodemagenda 2010-2015 / Nieuw Bodemconvenant 2016-2020
- Actieplan geluid 2013-2018 (stil asfalt)
- Visie Luchtkwaliteit 2012-2016 & rapportage GGD gezondheid in de IJmond 2013
- Klimaatprogramma Velsen 2010-2020
- Regionale Mobiliteitsvisie (doorkijk tot 2030)
- Nationaal Energie Akkoord (2014-2020) & VNG Ondersteuningsstructuur (tot 2016)

Omgevingswet

Inmiddels wordt al enige tijd gewerkt aan de totstandkoming van de Omgevingswet. Het wettelijke kader moet door de Omgevingswet voor burgers, ondernemers en overheden inzichtelijker worden en de ontwikkeling en het beheer van de leefomgeving beter beheersbaar. Een eenvoudiger en beter samenhangend omgevingsrecht draagt er vervolgens aan bij om actiever en efficiënter aan een dynamische en duurzame leefomgeving te werken.

Onderwerpen die in de nieuwe wet worden geregeld verdwijnen uit de bestaande wetgeving, daartoe worden (delen van) bestaande wetten ingetrokken. De nieuwe wet regelt:

- het versnellen en verbeteren van besluitvorming in het brede fysieke domein
- de integratie van plannen en toetsingskaders
- het vergroten van bestuurlijke afwegingsruimte
- het doelmatig uitvoeren van onderzoek.

Inwerkingtreding van de Omgevingswet is voorzien in 2018, wanneer ook de uitvoeringsregelgeving, de invoeringsregelgeving en digitale voorzieningen gereed zijn. Op het moment van schrijven van dit beleidsplan is nog niet volledig uitgekristalliseerd hoe de wet- en regelgeving precies gaat luiden en welke gevolgen de Omgevingswet voor gemeente Velsen heeft. De ontwikkelingen worden op de voet gevolgd en waar mogelijk wordt zoveel als mogelijk geanticipeerd op de nieuwe Omgevingswet. Dit kan door het meedraaien in pilots of vooruitlopend op inwerkingtreding waar mogelijk slimmer inrichten van processen en meer integraal afwegen van belangen.

Provinciaal Milieubeleidsplan

Het borgen van de basiskwaliteit in de leefomgeving is ook de eerste pijler van het Provinciaal Milieubeleidsplan. Tweede pijler van de provincie is de verinnerlijking (provinciaal beleidsplan noemt dit 'verleiden') van duurzame, gezonde en veilige ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving, o.a. door het voeren van de Milieudialoog met stakeholders. De provincie is een belangrijke gesprekspartner voor de gemeente Velsen in de Milieudialoog (zie ook hoofdstuk 6 Leefomgeving). Derde provinciale

⁵ Uitvoeringsprogramma 2015 Omgevingsdienst IJmond

pijler is het stimuleren van technische en sociale innovatieve oplossingen voor milieuproblemen. Dit sluit goed aan bij de ontwikkeling van de Techniek Campus in de IJmond.

Coalitieakkoord Velsen

In het Coalitieakkoord Velsen 2014-2018 is een aantal ambities verwoord op het gebied van duurzaamheid en energie:

- prestatieafspraken met woningcorporaties over het omlaag brengen van huurlasten o.a. door het verbeteren van de energielabels van sociale huurwoningen en duurzaamheidsmaatregelen;
- naar een duurzaam Velsen met als streven om klimaatneutraal te zijn voor huishoudens door mogelijkheden als restwarmte, geothermie en andere duurzame opwekking van energie te onderzoeken;
- verlagen van de woonlasten kan o.a. door vermindering van het energieverbruik door duurzaamheidsinvesteringen;
- een plan van aanpak voor afvalscheiding en een bewustwordingsproces om beter met het milieu om te gaan.

Visie op Velsen en Strategische Agenda

In de Visie op Velsen 2025 wordt sterk ingezet op de ontwikkeling van een kennisintensieve en duurzame economie in Velsen. In de Strategische Agenda is dit vertaald in de prioriteit *'Er zit Energie in Velsen!'* en door de verbinding tussen de vier prioriteiten door het thema duurzaamheid:

'Duurzaamheid speelt bij alles wat we doen een grote rol'⁶.

2.2 Toekomstbeeld

De Visie op Velsen en de bijbehorende Strategische Agenda geven richting aan het toekomstbeeld van Velsen voor energie en duurzaamheid. In de Visie wordt ingezet op onderzoeksinstituten op het gebied van wind- en waterenergie en duurzaamheid. De economische pijlers van Velsen zijn gericht op innovatie op het gebied van wind- en waterenergie, duurzaamheid en op maritiem ecologisch onderzoek.

De Strategische Agenda geeft aan dat duurzaamheid een verbindend thema is voor de vier strategische prioriteiten. "Duurzaamheid speelt bij alles wat we doen een grote rol. Het is een doorkruisend thema. We zijn gericht op de lange termijn en dus op zorgvuldig en spaarzaam omgaan met onze grondstoffen. In alle sectoren, maar bijvoorbeeld ook in de woningbouw, de visserij, het toerisme, wordt gestreefd naar duurzaamheid. Het is daarom niet alleen een milieuspeerpunt maar vooral een economisch uitgangspunt dat we overal in terug willen laten komen."

Aan de hand van de Visie op Velsen en de bijbehorende Strategische Agenda heeft het College voor de huidige bestuursperiode 'impulsen' geformuleerd. Hiermee wordt een extra stimulans gegeven aan een zichtbare positionering en profilering van de gemeente Velsen en de regio IJmond. Eén van de impulsen is de Techniekcampus IJmond. Een extra impuls voor de Techniekcampus IJmond als dé plek

⁶ Strategische Agenda Gemeente Velsen; *Energiek en innovatief naar 2016!*

waar waardering is voor techniek en vakmanschap. Versterken van de positie van Velsen als koploper in de MRA en Nederland.

Een andere impuls is de ontwikkeling van het cluster Offshore Windenergie. Een stimuleringspakket geeft een verdere boost aan de ontwikkeling van IJmuiden en IJmond als centrum voor de groeiende offshore windenergie (transport, aanleg en onderhoud). Hieraan gekoppeld ontstaat mogelijk ruimte voor de ontwikkeling van een duurzame haven. In een duurzame haven ontmoeten techniek, bedrijvigheid en recreatie elkaar. Schepen varen op duurzame brandstof (bv. LNG) en maken gebruik van walstroomvoorzieningen. De bedrijvigheid is o.a. gericht op offshore windindustrie en de horeca in haven en omgeving floreert door de aantrekkingskracht van recreatieve voorzieningen. Ook transport en logistiek van en naar de haven is duurzaam met continue aandacht voor innovatie en verbetering.

Een project dat past in het toekomstbeeld van Velsen en de regio IJmond, en waar al op ingezet wordt, is de realisatie van een regionaal warmtenet met Tata als warmteleverancier. Voor de duurzame energievoorziening van corporatiewoningen en voor maatschappelijke voorzieningen zoals zwembaden, sporthallen of verzorgingstehuizen is lokale kennisopbouw noodzakelijk. De (lokale) kennisinstellingen en bedrijfsleven kunnen hieraan een bijdrage leveren.

2.3 Van toekomstbeeld naar realisatie

De hierop volgende hoofdstukken geven voor de verschillende milieurelevante beleidsthema's de kaders en uitgangssituatie vanuit het bestaande gemeentelijke en regionale beleid weer, de kansen en mogelijkheden voor Velsen in de periode 2015-2020 en de projecten waar vanuit dit Milieubeleidsplan op wordt ingezet om de gestelde doelstellingen (hoofdstuk 3 t/m7) te realiseren.

3. ENERGIE

Belangrijkste kader voor het thema energie (besparing en duurzame opwekking) is het Nationaal Energieakkoord (NEA) 2013-2020. Kern van het NEA zijn breed gedragen afspraken over energiebesparing en schone technologie. Uitvoering van de afspraken moet resulteren in een betaalbare en schone energievoorziening, werkgelegenheid en kansen voor Nederland in de schone technologiemarkten.

Gemeenten hebben een belangrijke rol in de realisatie van de in het NEA gestelde doelstellingen. Gemeente Velsen conformeert zich aan de doelstellingen uit het Energieakkoord en heeft aanvullend daarop eigen ambities geformuleerd in het *Klimaatprogramma Velsen Stad van Zon, Zee en Wind*. Ook in het Coalitieakkoord 2014-2018 zijn specifieke energieambities gesteld.

Doelstellingen:

- Klimaatneutraal voor huishoudens.
- Realisatie ambities Nationaal Energieakkoord (14% duurzame energieopwekking in 2020 1,5% energiebesparing per jaar).
- Verlagen woonlasten voor particulieren (o.a. door vermindering van het energieverbruik door duurzaamheidsinvesteringen) en voor huurders (door prestatieafspraken met woningcorporaties over het verbeteren energielabels sociale huurwoningen en duurzaamheidsmaatregelen).

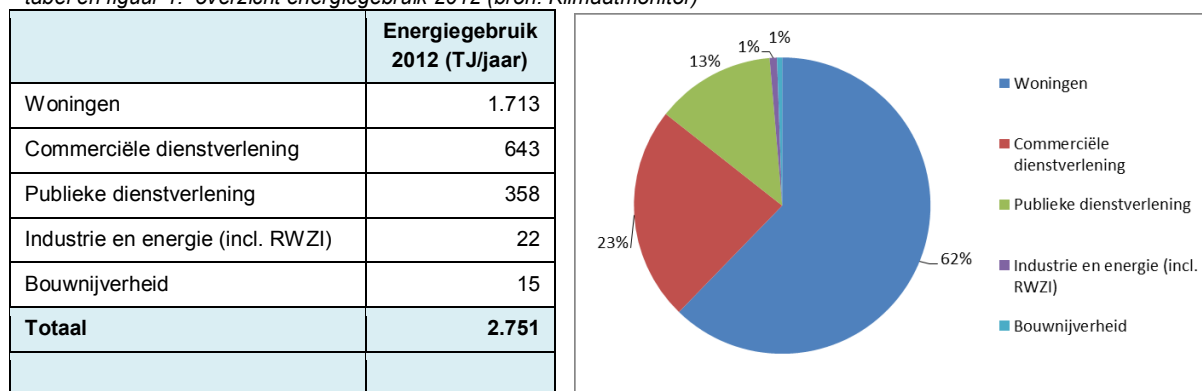
3.1 Stand van zaken

Er is een nulmeting uitgevoerd waarin gekeken is naar huidig energie gebruik en duurzame energie opwekking in Velsen. Hierna zijn de resultaten hiervan weergegeven. De totale rapportage nulmeting Energie Velsen staat in bijlage 2. Voor de nulmeting is gebruik gemaakt van informatie uit de Klimaatmonitor⁷, aangevuld met informatie uit de databases van Omgevingsdienst IJmond.

Uit de nulmeting blijkt dat veel projecten in Velsen zijn gestart en concrete resultaten zijn bereikt, zoals de duurzame renovatie van het gemeentehuis, deelname aan Route du Soleil, plaatsing nieuwe windturbines en beleidsplan duurzame openbare verlichting. In tabel 1 en bijbehorend cirkeldiagram (figuur 1) is het energiegebruik in Velsen per sector (peiljaar 2012) weergegeven. Vergelijking met gegevens van andere gemeenten laat zien dat het energiegebruik per inwoner overeenkomt met het Nederlands gemiddelde.

⁷ Voor het inzichtelijk maken van energieverbruik en de broeikasgasuitstoot maakt de gemeente in belangrijke mate gebruik van de Klimaatmonitor. De Klimaatmonitor levert voor elke gemeente een standaardbenadering van de uitstoot van broeikasgassen. In deze benadering wordt de totale uitstoot in relatie gebracht tot datgene waarvoor de gemeente verantwoordelijkheid heeft of invloed kan uit oefenen.

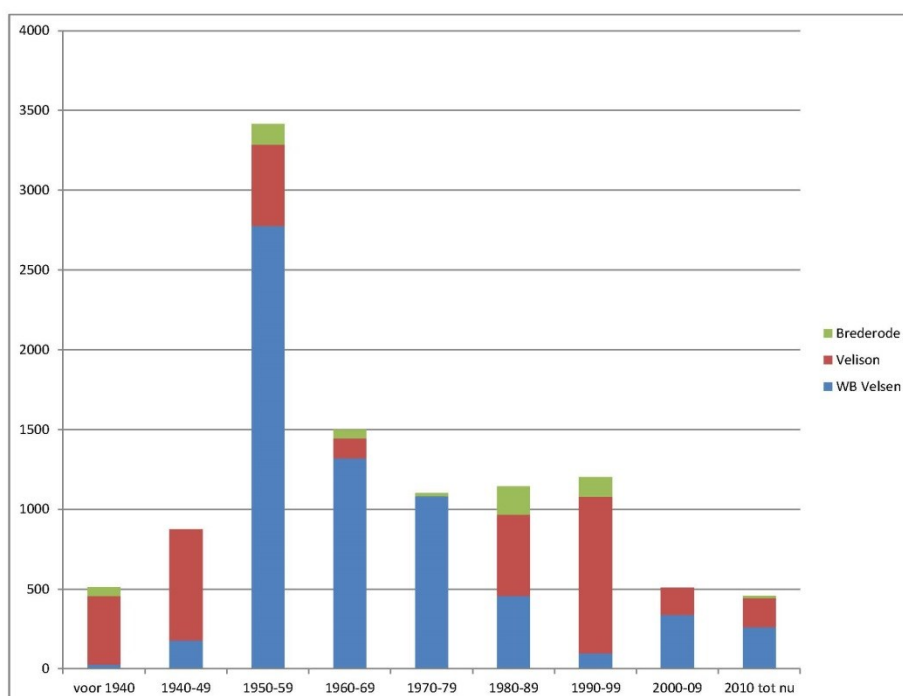
tabel en figuur 1: overzicht energiegebruik 2012 (bron: Klimaatmonitor)

Het energiegebruik van de grote bedrijven in Velsen is niet in dit overzicht opgenomen. In totaal betreft dit zes bedrijven, die ook deelnemen aan de emissiehandel (ETS). De CO₂-uitstoot hiervan is wel bekend, deze is veertig keer zo hoog als van de som van de uitstoot van de overige categorieën. De provincie is het bevoegd gezag voor vergunningverlening, toezicht en handhaving van deze bedrijven.

Voor woningen is een uitsplitsing gemaakt naar energiegebruik uit warmtevraag (1.393 TJ) en elektriciteitsvraag (320 TJ). Naar verhouding heeft Velsen in IJmuiden en Velsen-Noord een groot aantal woningen uit de Wederopbouw met een hoog energiegebruik.

figuur 2: aantal huurwoningen naar bouwjaar 2014 (bron: wooncorporaties)

Tabel 2 laat de stand van zaken wat betreft duurzame energieopwekking in Velsen zien op basis van de gegevens uit de Klimaatmonitor en Enervisa.

tabel 2: Duurzame energieopwekking in Velsen

Categorie	Duurzame energie (TJ)
zonnestroom	2,3
houtkachels in woningen	14,5
houtschool hernieuwbare warmte	1,1
wind op land	98,0
overige hernieuwbare projecten	5,6
duurzame energieproductie o.b.v. aandeel in HVC	71,5
Totaal	193,0

In totaal wordt er 193 TJ hernieuwbare energie opgewekt in Velsen. Dit is 7% van het totale energiegebruik. Ter vergelijking: het aandeel hernieuwbare energieopwekking in het nationale energiegebruik bedraagt 4,5%. Het elektriciteitsgebruik van woningen is afgezet tegen de duurzame opwekking van elektriciteit. Er wordt ruim 60% van het gebruik opgewekt uit duurzame bronnen. De doelstelling klimaatneutraal voor huishoudens is qua elektriciteitsgebruik voor meer dan de helft gerealiseerd. Er zal echter nog een flinke energiebesparing van de huishoudens moeten plaatsvinden om het gebruik van aardgas te verminderen. De nationale doelstelling uit het Energieakkoord is dat in 2050 de gebouwde omgeving energieneutraal is. Voor Velsen houdt dit in dat de warmtevraag nog zeker moet worden gehalveerd en voorzien moet worden van duurzame warmte voor 2050. Dit houdt in dat in 2020 huishoudens qua elektriciteitsgebruik energieneutraal zijn. Voor 2020 zal door middel van energiebesparing, warmtepompen en restwarmte van Tata Steel 20% van gasgebruik verminderd worden.

3.2 Uitdaging

Ten aanzien van **energiebesparing** betekent het voldoen aan de doelstelling van het Nationaal Energieakkoord een besparing van in totaal 9% in 2020 ten opzichte van 2014 (1,5% per jaar in de periode 2015 t/m 2020). Om een beeld te geven van de uitdaging waar Velsen voor staat geeft tabel 3 een overzicht van wat dit voor de verschillende sectoren in Velsen betekent in te realiseren absolute energiebesparing. De tweede kolom geeft een indicatie van de totaal benodigde maatschappelijke investeringen (zowel publiek als privaat).

Realisatie van 1,5% energiebesparing per jaar tot 2020 betekent een besparing van 9% op het energiegebruik in 2014. Tabel 3 geeft een overzicht van wat dit per sector betekent in te realiseren absolute energiebesparing en benodigde investeringen.

tabel 3 omvang energiebesparing en benodigde investering t/m 2020

Energiebesparing	TJ	Investering (mln €)
Woningen	154,134	€ 60,0
Commerciële dienstverlening	57,852	€ 12,0
Publieke dienstverlening	32,247	€ 6,0
Industrie en energie	1,962	€ 0,5
Bouwnijverheid	1,386	€ 0,5
Totaal	155,994	€ 79,0

Ten aanzien van hernieuwbare energie is met name de aanleg van het warmtenet, het onderzoek naar een stoomnet, de toepassing van zonne-energie en windenergie kansrijk. Daarnaast kan gedacht worden aan warmteproductie uit bodemenergie, zoals geothermie en warmte-/koudeopslag. Echter gezien de ontwikkelingen met betrekking tot het warmtenet en het stoomnet wordt geadviseerd om ten aanzien van duurzame opwekking te concentreren op de uitrol van deze netten. Met deze grote projecten kunnen ook grote stappen in energiebesparing gezet worden zowel aan de bedrijfskant (warmtenet en stoomnet) als aan de woningkant (warmtenet).

Voor een volledige analyse van het energieverbruik en de potentie voor opwekking verwijzen wij naar bijlage 2.

3.2.1 Kansen en mogelijkheden

Vanuit de uitgevoerde, lopende en geplande activiteiten op het thema energie, worden hieronder per doelgroep kansen en mogelijkheden beschreven om de gemeentelijke doelstellingen op het thema Energie te realiseren.

1. Gemeentelijke organisatie

Op het thema energie heeft de gemeente een belangrijke voorbeeldfunctie in de eigen bedrijfsvoering. Het gemeentehuis zelf is een voorbeeldproject door de duurzame renovatie. Het energieverbruik is gereduceerd door de toegepaste isolatiemaatregelen en de WKO voor de warmte- en koelvraag, en er ligt PV op het dak voor de energie opwekking. Ook op ander gemeentelijk vastgoed zijn zonnepanelen geplaatst. De gemeente heeft de intentie dit goede voorbeeld verder uit te bouwen door een energiebesparingsonderzoek voor het hele gemeentelijke vastgoed op te zetten en nog meer PV te plaatsen op gemeentelijke gebouwen en verlichting te vervangen door LED-verlichting. Voor de duurzame renovaties van het strategische gemeentelijke vastgoed zijn prestatieafspraken met aannemers en installateurs een optie om kwaliteit en effectiviteit te borgen. Voor de WKO kan de gemeente een monitoringstool gaan gebruiken om de (energie)prestaties van het systeem te controleren.

Om ervoor te zorgen dat de duurzame gemeentelijke gebouwen ook duurzaam gebruikt gaan worden en het interne energiegebruik nog verder te verlagen, is een bewustwordingscampagne voor het eigen personeel een goede vervolgstap. Hierbij zal aandacht worden besteed aan Ledverlichting en andere maatregelen die leiden tot energiebesparing.

De gemeente levert ook een bijdrage aan energiebesparing door het streven naar energiezuinige openbare verlichting. In het NEA is gedefinieerd dat in 2020 van alle openbare verlichting 40 procent energiezuinig moet zijn.

In 2012 is een meting uitgevoerd waarmee Velsen het ECO XXI⁸ niveau zilver behaalde. Recent is een nieuwe meting uitgevoerd om te toetsen welk niveau behaald wordt op het ECO XXI-label. Dit label omvat meer thema's dan alleen energie.. Het resultaat van de recente meting is weer zilver, er moest wel aan hogere eisen worden voldaan dan in 2012. Winst is nog te behalen [op het gebied van: het bevorderen van lokale initiatieven, een meer programmatische aanpak van duurzaamheidseducatie, het certificeren van duurzaam ondernemen van de eigen organisatie en verbetering van de afvalscheiding.](#)

2. Bedrijven

Het energiebesparings- en opwekkingspotentieel bij bedrijven is groot. Ook de agrariërs kunnen hierin veel doen. De organisatie hiervan vraagt een combinatie van het belonen van de goede voorbeelden (opschalen GreenBiz) en het stimuleren en handhaven van het uitvoeren van rendabele maatregelen op de korte termijn (Verruimde Reikwijdte). Voor de (middel)lange termijn liggen er goede mogelijkheden op het gebied van duurzame energieopwekking en het gebruik van restwarmte. GreenBiz richt zich op stimulering van bedrijven (incl. agrariërs) voor zonnepanelen, , led en energiebesparing. Bij agrariërs zijn er ook kansen bij andere vormen van duurzame energie zoals biomassa.

Opschalen GreenBiz (stimuleren duurzaam ondernemen)

De gemeente heeft een stimulerende en faciliterende rol als het gaat om duurzaam ondernemen bij het bedrijfsleven. De Ondernemersvereniging IJmond (OV IJmond) en OD IJmond zetten in op het stimuleren en opschalen van GreenBiz via kwartiermakers op alle bedrijventerreinen in de regio. Een aanpak via dit concept borgt betrokkenheid en verinnerlijking van duurzaamheidsthema's bij de bedrijven. Het thema energie is één van de hoofdonderwerpen als het gaat om duurzaam ondernemen, maar ook op bijvoorbeeld het thema Afval liggen grote kansen (zie paragraaf 3.2 Afval). Mogelijke concrete maatregelen op het thema Energie die in samenwerking met de bedrijven kunnen worden opgepakt zijn energiescans van de bedrijfsgebouwen, inregelen van installaties, vervangen van verlichting, PV op de daken en aansluiting op het toekomstige warmtenet.

Uitgangspunt bij het concept GreenBiz is dat de ondernemers de handen ineen slaan om hun eigen bedrijf en de directe omgeving te verduurzamen. Om continuïteit en kennis te borgen moet het

⁸ ECO XXI is een stimuleringsprogramma om duurzaamheid op lokaal niveau in kaart te brengen en verbeteringen te stimuleren. Gemeenten ontwikkelen een duurzaamheidsprogramma, waarvan andere programma's van FEE ook onderdeel uitmaken.

Een belangrijk onderdeel van het programma is de certificering van een gemeente met de ECO XXI award. De certificering start met een 0-meting op 21 indicatoren. Een onafhankelijke jury van vooraanstaande experts op het gebied van duurzaamheid beoordeelt de 0-meting. Bij voldoende resultaat krijgt de gemeente de ECO XXI award voor de resultaten: brons, zilver of goud. Om de twee jaar wordt deze meting herhaald.

organiserend vermogen van het gezamenlijke bedrijfsleven in Velsen ondersteund worden. De gemeente en de OD IJmond zijn hiervoor de aangewezen partijen. GreenBiz sluit aan bij de motie van de raad over Bedrijven Investeringszones(BIZ), dat verwijst naar het convenant bedrijfsterreinen 2010-2020 tussen rijk, provincie en gemeenten met als focus duurzaam beheer en onderhoud van bedrijventerreinen. Afgesproken is dat de gemeente inventariseert waar ondernemers behoefte aan hebben en hoe de gemeente mogelijk via een BIZ het proces kan faciliteren om te komen tot een meer duurzaam en kwalitatief beter bedrijventerrein.

Aanscherping toepassen Verruimde Reikwijdte

Vanuit het Nationaal Energie Akkoord wordt door het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (I en M) onder andere ingezet op een aanscherping van de handhaving van de Verruimde Reikwijdte wet Milieubeheer (o.a. energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van 5 jaar). Uitgangspunt hierbij is een stimuleringsaanpak. Om voor de komende 3 jaar plaats te bieden aan de ontwikkelingen en de daaraan gekoppelde kennisbijdrage, heeft OD IJmond subsidie aangevraagd bij het vanuit het Ministerie van I en M opgezette 'Ondersteuning Samenwerkingsafspraken Energiebesparing bij Bedrijven'. Deze subsidie zal o.a. worden ingezet om het toepassen van LED-verlichting meer onder de aandacht te brengen bij het bedrijfsleven.

Duurzame energieopwekking

Voor de lange termijn kansen en mogelijkheden voor het bedrijfsleven op het gebied van duurzame energieopwekking zijn de ontwikkelingen in wetgeving belangrijk en de specifieke ontwikkelingen die zich in Velsen voordoen, zoals de uitwisseling van restwarmte en hergebruik van stoom. Dit is een vorm van circulaire economie: de reststroom van het ene bedrijf (warmte) is de grondstof (verwarming) voor een ander bedrijf of gebouw. Hiermee wordt energiebesparing of effectieve benutting gerealiseerd. Ook de inzet van WKO-systemen of geothermie als energiebronnen voor de bedrijvigheid zijn opties. Hiervoor kan een kanskaart opgesteld worden. Daarnaast spelen op de lange termijn de mogelijkheden om waterstof in te zetten als schone brandstof of als medium om duurzame energie op te slaan. Waterstof is een veelbelovend medium voor de opslag en transport van energie. Dit omdat er bij de omzetting van waterstofgas naar energie alleen [water](#) vrijkomt en geen CO₂. Hiervoor zal in samenwerking met partijen als Tata Steel als leverancier van Hoogovengas waar waterstof van gemaakt kan worden, de kansen in kaart worden gebracht.

3. Maatschappelijke organisaties

Voor maatschappelijke organisaties gelden voor een groot deel dezelfde kansen als voor bedrijven: in beeld brengen van mogelijkheden voor energiebesparing door goede scans van de gebouwen, duurzame energieopwekking met PV of zonneboilers op de gebouwen, vervanging van verlichting etc. Hiervoor wordt (in regionaal verband) het project RouteduSoleil 2.0 uitgerold om bij maatschappelijke instellingen en woningen energie te besparen en duurzaam op te wekken.

Verduurzaming maatschappelijk vastgoed

Bij maatschappelijke organisaties is de financiering van deze maatregelen vaak een lastiger vraagstuk omdat de kost voor de baat uit gaat. De gemeente overweegt hierin te faciliteren door een Fonds in te richten waar deze organisaties uit kunnen putten voor de uitvoering van rendabele maatregelen. En de

gemeente kan een extra impuls geven aan energiescans. Een goed voorbeeld van de effectiviteit van deze scans is het energieadvies en het daaruit voortgekomen energiebesparingsplan voor het complex van voetbalvereniging Stormvogels. Via een bijeenkomst voor alle sportverenigingen wordt de energiescan en energiebesparing voor alle sportverenigingen in de gemeente uitgerold. Milieueducatiecentra zoals Pieter Vermeulen museum kunnen op gebied van energiebesparing bij maatschappelijke vastgoed als scholen en sportaccommodaties een rol spelen bij de bewustwording.

4. Bewoners

Verduurzaming particuliere woningbouw

Vanuit het Nationaal Energie Akkoord is door de VNG een ondersteuningsstructuur opgezet om gemeenten in regioverband te ondersteunen bij energiebesparing en duurzame energieopwekking in de bestaande woningvoorraad. Velsen werkt hierin samen in de regio IJmond / Zuid Kennemerland. Omgevingsdienst IJmond voert de regionale coördinatie over dit samenwerkingsproces. Om bewoners te helpen bij het verduurzamen van hun woning wordt in Velsen (en andere regiogemeenten) het Duurzaam Bouwloket⁹ ingezet met middelen vanuit het provinciaal Regionaal Actieprogramma Wonen (RAP)..

Dit traject draagt bij aan de in het Coalitieakkoord gestelde ambitie "Velsen wordt energieneutraal voor huishoudens". De VNG Ondersteuningsstructuur en de provinciale subsidie eindigt na 2016. Dan is het werk echter nog niet klaar. Inzet vanuit OD IJmond en gemeente blijven ook na 2016 noodzakelijk. Eind 2016 moet een plan klaar zijn voor de voortzetting van de inzet van capaciteit en middelen voor verduurzaming van de bestaande woningvoorraad tot 2020. Streven is een opschalingsmodel, waarbij het 'gewoon' wordt om je eigen huis energiezuinig te maken.

Samenwerking Energiek Velsen

Als het gaat om het thema Energie en bewoners is samenwerking met de lokale energiecoöperatie Energiek Velsen noodzakelijk. Door het opbouwen en borgen van een goede samenwerking met Energiek Velsen, kan inzet van menskracht en middelen vanuit de gemeente en de samenleving worden gebundeld en elkaar versterken. Dit leidt tot activiteiten die goed aansluiten bij de behoeften, wensen en leefwereld van de bewoners. Energiek Velsen is nu al succesvol in de organisatie van collectieve inkoopacties. Zo wordt de kans op uitvoeren van economisch rendabele en duurzame maatregelen in de bestaande woningbouw (zowel fysieke maatregelen aan woning en installaties als wat betreft energiebewust gedrag) vergroot.

Voorbeelden van gezamenlijke acties (gemeente en Energiek Velsen) zijn:

- Energiek Velsen kan de gemeente ondersteunen bij het monitoren van de voortgang van haar energiedoelstellingen (1½ procent energiebesparing per jaar en energieneutraal voor huishoudens) en zo eraan bijdragen dat deze doelstellingen gerealiseerd worden.
- In samenwerking met Energiek Velsen kan een zonne-energie actie worden opgezet gericht op zowel woningbouw als maatschappelijk vastgoed (scholen en sportgebouwen).

⁹ Duurzaam Bouwloket is een website waar bewonersinformatie vinden over besparingsmaatregelen en ook direct offertes voor de werkzaamheden kunnen opvragen. Duurzaam Bouwloket organiseert ook bewonersavonden in wijken en adviseert over kansrijke collectieve acties.

Om de onderlinge samenwerking (in ieder geval tot 2020) verder uit te werken en te borgen stellen de gemeente en Energiek Velsen een gezamenlijk strategisch plan op (inclusief financieringsplan).

Bewustwording en stimulering energiebewust gedrag

Vergroting van de bewustwording bij bewoners (zowel particuliere woningeigenaren als huurders) aangaande hun energiegebruik en de mogelijkheden hierop te besparen, draagt bij aan de versnelling van de implementatie van fysieke maatregelen. Hiervoor wordt o.a. het spoor van Route du Soleil ingezet.

In het klimaatprogramma "Velsen, stad van de zon, zee en wind 2010-2020" was besloten het pilotproject voor energiebesparing voor woningen in de Bomen- en Vogelbuurt uit te breiden naar andere wijken. In samenwerking met o.a. Duurzaam Bouwloket en Energiek Velsen wordt een lokale/regionale bewustwordingscampagne opgezet gericht op bewoners & energiebewust gedrag. Als onderdelen van deze campagne wordt o.a. gedacht aan het inzetten van bewoners als energiecoach en het organiseren van een Energy Battle.

Op dit moment loopt er een traject om, met gebruikmaking van het Regionaal Actie Programma (RAP) een grootschalig leertraject te starten voor energiebesparing in de bestaande bouw. In het leertraject wordt, in regionaal verband, gewerkt aan de vorming van een netwerk van woningcorporaties en marktpartijen. Hiervoor zijn subsidieaanvragen ingediend, waarvan er inmiddels drie gehonoreerd zijn. Aansluitend daarop wordt volgend jaar gestart met het opstellen van RAP's¹⁰ voor de komende periode: 2016-2020.

Nul-op-de-meter renovaties

Kansen zijn er ook in vergaande maatregelen zoals Nul-op-de-Meter (NoM) renovaties. De gemeente kan de uitdaging aangaan om voor eind 2016 een aantal voorbeeldprojecten te ondersteunen waarin concepten voor NoM-renovaties worden toegepast. De provincie heeft in 2015 een subsidieregeling die hiervoor gebruikt kan worden.

Verduurzaming huursector

Aansluiting tussen wensen vanuit de gemeente en doelen van de woningcorporaties op het gebied van verduurzaming van de huurwoningen wordt gerealiseerd door het opnemen van duurzaamheidsaspecten in prestatieafspraken tussen de gemeente en de woningcorporaties in Velsen.

Uitrol regionaal Warmtenet IJmond

De plannen voor de realisatie van een regionaal restwarmtenet zijn in vergevorderd stadium. Uit een haalbaarheidsonderzoek is gebleken dat zo'n 2.000 woningen in Velsen aangesloten kunnen worden op een regionaal warmtenet gevoed met restwarmte van Tata Steel. Gecombineerd met maatregelen

¹⁰ Om uitvoering te geven aan de woonvisie van de provincie N-H worden Regionale Actieprogramma's Wonen (RAP's) ontwikkeld. Dit gebeurt door de regio's in samenspraak met de provincie. Op basis van deze RAP's en de projectvoorstellen die in het kader van de RAP's gemaakt worden, verdeelt de provincie gelden die ze beschikbaar heeft voor woonbeleid. Het doel van het Regionaal Actieprogramma Wonen is om te komen tot regionale woningbouwprogrammaring, waarbij op regionaal niveau de afstemming tussen vraag en aanbod centraal staat.

in de woning zou dit kunnen leiden tot geheel energieneutrale woningen. Dit is in eerste instantie vooral kansrijk voor gestapelde bouw die in het bezit is van de huursector. Met het Woningbedrijf Velsen is inmiddels een samenwerkingsovereenkomst gesloten om te komen tot een sluitende business case voor aansluiting van een deel van hun woningbezit op een regionaal restwarmtenet. Andere wooncorporaties en particuliere woningbezitters kunnen hierbij ook aansluiten.

Borgen energieprestaties nieuwbouw

Voor nieuwbouw worden de energieprestatie eisen stapsgewijs verlaagd voor zowel woning- als utiliteitsbouw. Per 1 januari 2015 wordt de maximale energieprestatie coëfficiënt(EPC) waarde voor woonfuncties verlaagd van 0,6 naar 0,4. En vanaf 2020 geldt een EPC-norm van nul. Om te borgen dat deze norm ook daadwerkelijk gerealiseerd wordt kan ingezet worden op kwalitatieve toetsing van nieuwbouw, bijvoorbeeld via de methodiek van Bouwtransparant.

3.3 Projecten voor Uitvoeringsprogramma Milieubeleidsplan 2015-2020

Gebaseerd op bovenstaande kaders, stand van zaken en kansen en ontwikkelingen, komen we voor de looptijd van dit Milieubeleidsplan 2015-2020 tot de volgende projecten en activiteiten.

Ten aanzien van hernieuwbare energie is met name de aanleg van het warmtenet en de toepassing van zonne-energie en windenergie kansrijk. Daarnaast kan gedacht worden aan warmteproductie uit bodemenergie, zoals geothermie en warmte-/koudeopslag. Echter gezien de ontwikkelingen met betrekking tot het warmtenet wordt geadviseerd om ten aanzien van duurzame opwekking te concentreren op de uitrol van dit warmtenet.

Warmtenet

De plannen voor de realisatie van een regionaal warmtenet met o.a. de benutting van restwarmte van Tata Steel zijn in een vergevorderd stadium Dit is een lopend traject waarvoor in het kader van dit Milieubeleidsplan geen aanvullende activiteiten nodig zijn.

Zonne-energie

Door de dalende kostprijs voor zonnepanelen is de realisatie van zonnepanelen de laatste jaren financieel interessant geworden voor kleinverbruikers (woningeigenaren en MKB). Uit een studie van Planbureau voor de Leefomgeving (Naar een schone economie in 2050, routes verkend) blijkt dat het potentieel voor zonne-energie wordt geschat op circa 8% ten opzichte van het huidige energiegebruik. Dit betekent dat er nog een fors potentieel is voor zonne-energie. Geadviseerd wordt om hier de komende jaren fors op in te zetten.

Windenergie

Door middel van windturbines kan een forse stap gezet worden in de productie van hernieuwbare elektriciteit. Ter vergelijking: voor de realisatie van dezelfde elektriciteitsproductie als van 1 windturbine zijn ruim 25.000 zonnepanelen nodig. In Velsen staan behalve een kleine windturbine op een bedrijfspand, drie windturbines aan de kust. Kleine windturbines zijn volgens de aanvullende windnotitie uit 2008 toegestaan op bedrijventerrein bij de haven. De provincie staat echter windturbines van maximaal 7 meter hoogte toe.

De plaatsing van meer windturbines langs de Reijndersweg en het Noordzeekanaal (Noordoever) kunnen een flinke bijdrage leveren aan de realisatie van Velsens doelstelling: energieneutraal voor het energieverbruik van huishoudens. De provincie Noord-Holland als bevoegd gezag heeft alleen de Noordoever opgenomen als zoekgebied voor een lijnopstelling van minimaal 6 windturbines. De gemeente is in deze wettelijk adviseur. Er bestaan zorgen over verslechtering van de luchtkwaliteit voor omwonenden van het Windpark. Hier zal gedegen onderzoek naar plaatsvinden.

Energy Revolving Fund

Om zowel bewoners als bedrijven en maatschappelijke organisaties te ondersteunen bij het doen van investeringen in energiemaatregelen, kan een (gemeentelijk) revolving fund helpen. In 2014 was al gestart met een verkenning voor de oprichting van een fonds om duurzaamheidsleningen te verstrekken aan particuliere huiseigenaren. Omdat in 2014 ook het Rijk een dergelijk fonds met de slogan ikinvesteerslim.nl is gestart had dit geen meerwaarde. De focus van een Energy Revolving Fund vanuit de gemeente zou op meer grootschalige deelnemingen moeten liggen. In 2015 zal dit nader onderzocht worden (o.a. vanuit ervaringen van andere gemeenten) en een nadere verkenning/afweging gemaakt naar de mogelijkheden en risico's van een Energy Revolving Fund in de gemeente Velsen en een plan van aanpak worden opgesteld.

Tabel 4 geeft een opsomming van de mogelijkheden om de doelstellingen uit het NEA voor duurzame energie opwekking te behalen.

tabel 4 Inzet en investering hernieuwbare energie

	Omvang	Energieopwekking (TJ)	Investering (mln €)
Warmtenet IJmond	2.000 woningequivalenten	50	16
Windenergie	6 windturbines van 3 MW	130	18
Zonne-energie	50 MWp (200.000 panelen)	160	69
Totaal		340	103

Tabel 4 laat zien dat alleen met een zeer forse inzet aan zonne-energie (50 MWp) de 14% hernieuwbare energieopwekking kan worden behaald. Het elektriciteitsgebruik van de huishoudens is dan energieneutraal.

De warmtevraag van huishoudens moet nog meer dan gehalveerd worden en voorzien van duurzame warmte voor 2050 om de huishoudens geheel energieneutraal te maken. Uitbreiding van het warmtenet biedt hiertoe de meeste kansen.

Project 1. Verduurzaming (overige) gemeentelijk vastgoed en openbare ruimte

- energiebesparingsonderzoek voor het hele gemeentelijke vastgoed
- plaatsen PV op andere gemeentelijke gebouwen (in vervolg op gemeentehuis)
- prestatieafspraken met aannemers en installateurs t.b.v. kwaliteit en effectiviteit
- installatie monitoringstool voor WKO-installatie gemeentehuis
- energiebewustwordingscampagne gericht op het eigen personeel
- duurzame openbare verlichting

Project 2. Verduurzaming bedrijven

- Opschalen GreenBiz (stimuleren duurzaam ondernemen)
- Onderzoek naar inzet van waterstof als medium voor transport en opslag

Project 3. Route du Soleil 2.0

- stimuleren zonne-energie bewoners;
- stimuleren energiebesparing bewoners en verduurzaming sociale huursector.
- opstellen gezamenlijk strategisch plan gemeente en Energiek Velsen voor (inclusief financieringsplan) ter ondersteuning bovenstaande acties.

Project 4. Verduurzaming maatschappelijk vastgoed

- opzetten Energy Revolving Fund (Energiefonds Maatschappelijk Vastgoed)
(en/of financieringsconstructie gerelateerd aan huurverlaging tbv stimulering PV)
- energiescans maatschappelijk vastgoed

Project 5. Uitrol regionaal Warmtenet IJmond en Stoomnet

Project 6. Windpark Noordoever Noordzeekanaal.

In hoofdstuk 8 (Uitvoeringsprogramma) worden deze projecten nader toegelicht.

4. KLIMAATADAPTATIE

4.1 Kaders en doelstellingen

Het wordt steeds duidelijker dat er sprake is van klimaatverandering. Zelfs als het op korte termijn zou lukken om de CO₂-emissies te stabiliseren, dan nog zullen we er hier in Nederland de gevolgen van gaan merken. Vooral de extremen nemen toe: hitte, droogte, wateroverlast, stormen.

De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid bij het beperken van de klimaatverandering en het opvangen van de effecten ervan. Om goed in te kunnen spelen op de negatieve gevolgen van klimaatverandering kunnen vooral op de beleidsterreinen water en groen maatregelen worden ingezet.

De kaders voor dit thema worden bepaald vanuit de Rijksnota Adaptatie Ruimte en Klimaat (2007) en het vervolg Adaptatieprogramma Ruimte en Klimaat, het gemeentelijk Groenbeleidsplan Ruimte voor Groen (2009), het gemeentelijk Landschapsbeleidsplan (2009), Verbreed Gemeentelijke Rioleringsplan Velsen 2012-2016. Verder geldt ook nog het Bomenplan (2003).

Doelstellingen:

- Anticiperen op gevolgen klimaatverandering ter beperking van risico's voor leefkwaliteit.
- Opvangen gevolgen klimaatverandering via groenstructuur.
- Nieuwe groenvoorzieningen bij stedelijke herstructurering.
- Voorkomen wateroverlast.

4.1.1 Stand van zaken

Vanuit bovengenoemde beleidsstukken van gemeente Velsen worden diverse acties ingezet om zo goed mogelijk te kunnen anticiperen op de gevolgen van klimaatverandering. De gemeenten beoogt door samenwerking tussen alle betrokken afdelingen te onderzoeken hoe de openbare ruimte zo klimaatbestendig mogelijk ingericht kan worden met zo min mogelijk beheer intensieve middelen.

De gemeente hanteert het uitgangspunt dat afvalwater en hemelwater zoveel mogelijk bij de bron gescheiden moeten worden, mits dit doelmatig is. Onder meer door uitvoering van de OAS (Optimalisatiestudie Afvalwaterketensysteem) Velsen, waarbij ruim 21 ha aangesloten verhard oppervlak van de riolering wordt afgekoppeld, wordt een groot deel van het relatief schone hemelwater niet meer naar de zuivering afgevoerd. Hierdoor wordt ook de kans op wateroverlast, als gevolg van hevige neerslag, verkleind. Het hemelwater wordt zoveel mogelijk verwerkt op de locatie waar het valt. Hierin wordt samengewerkt met Hoogheemraadschap van Rijnland. In de hemelwaterzorgplicht is er ruimte om ook particulieren hierbij te betrekken.

Maatregelen die genoemd worden in het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan Velsen zijn:

- Afkoppelen van hemelwater. Op 26 juni 2012 is een samenwerkingsovereenkomst ondertekend voor het uitvoeren van de maatregelen uit de OAS Velsen.

- (Her)gebruik van hemelwater, bijvoorbeeld door opvang en infiltratie in de bodem.
- Bergen en vertraagd afvoeren van water. Genoemde voorbeelden: bergingsvijvers, wadi's, groene daken, verlaagde parkeerterreinen.
- Verbeteren van publieksinformatie.

Gemeente Velsen heeft een vooraanstaande positie als het gaat om het toepassen van duurzame innovatieve technieken in het rioleringsysteem. Voorbeelden van deze technieken zijn Real Time Control (RTC) om het functioneren van het stelsel te optimaliseren en de toepassing van riothermie (warmtewinning uit afvalwater), waarvan de kansen in Velsen worden onderzocht.

4.1.2 Kansen en mogelijkheden

Vanuit de reeds uitgevoerde, lopende c.q. geplande activiteiten op het thema klimaatadaptatie, worden hieronder per doelgroep de voor de looptijd van dit Milieubeleidsplan aanvullende kansen en mogelijkheden beschreven om de gemeentelijke doelstellingen op het thema klimaatadaptatie te realiseren.

Gemeentelijke organisatie

Het creëren en onderhouden van groene zones en waterbuffers kan een bijdrage leveren aan het opvangen van klimaatproblematiek zoals overvloedige regenval en warmte-eilanden. In het kader van de uitvoering van het Landschapsbeleidsplan Velsen zijn een aantal beekoevers natuurvriendelijker gemaakt, hetgeen ook bijdraagt aan een grotere waterbergingscapaciteit van deze waterlopen. Het gegeven dat groen de hittestress tijdens hete zomerdagen tegengaat wordt niet genoemd. Het groen kan beter worden benut in Velsen. Naast het creëren van mogelijkheden voor waterberging in de groenstructuur en groene zones ter bestrijding van zogenoemde 'hittestress', kan gedacht worden aan binding van CO₂ door groen en het verder afkoppelen van hemelwater van het rioelstelsel om overbelasting te voorkomen. Voor de gemeentelijke gebouwen zelf kunnen sedumdaken zorgen voor een verhoogde wateropvang capaciteit en een hitte bestrijdend effect.

Er wordt een onderzoek gestart om hittestress gevoelige locaties in beeld te krijgen en hierop een plan van aanpak te ontwikkelen. Onderzocht wordt of dit in samenwerking met PWN uitgevoerd kan worden. Door data analyse kan een hittekaart gemaakt worden. Op basis van de kaart kan specifiek gekozen worden voor aanleg groen en planten bomen, het plaatsen zonnepanelen of een combinatie hiervan.)

Bedrijven en maatschappelijke organisaties

Stimuleren van groene daken (sedum), groene tuinen (tegengaan van verstening) en afkoppeling van hemelwater. Ook stimuleren van olivjndaken die zorgen voor binding en vastlegging van CO₂ is mogelijk. Agrariërs zijn bij uitstek bedrijven die een rol spelen en kunnen spelen in het beheer van water en groen.

Bewoners

Bewoners zijn een belangrijke doelgroep voor klimaatadaptatie, omdat die verantwoordelijk zijn voor een groot deel van het oppervlakte in Velsen. Hier is grote winst te boeken als het gaat om groene daken en tuinen en het afkoppelen van hemelwater, onder meer door verstening in tuinen tegen te gaan. Een inzet om de bewustwording van bewoners op dit vlak te vergroten is mogelijk in samenwerking met andere partijen als waterschappen en woningcorporaties die ook belangen hebben op dit terrein en veelal hun eigen communicatie voeren richting bewoners. In educatie en voorlichting kunnen Natuur- en milieu educatie centra als Pieter Vermeulen Museum en Informatieboerderij Zorgvrij een rol spelen.

4.1.3 Projecten voor Uitvoeringsprogramma Milieubeleidsplan 2015-2020

Gebaseerd op bovenstaande kaders, stand van zaken en kansen en ontwikkelingen, komen we voor de looptijd van dit Milieubeleidsplan 2015-2020 tot de volgende projecten en activiteiten:

- Project 7. Verkennen kansen en mogelijkheden vergroening bedrijventerreinen en rol van agrariërs bij beheer van water en groen.

- Project 8. Stimuleringscampagne vergroening daken en tuinen (bewoners en bedrijven) via NME centra
- Project 9. Hittestress onderzoek. Kaart opstellen die hittestress gevoelige locaties in beeld brengt.
- Project 10. B Aandacht voor vergroten waterbergingscapaciteit in groenzones / groene gebieden.bij actualisering Groenbeleidsplan en Landschapsbeleidsplan

5. AFVAL ALS CIRCULAIRE ECONOMIE

5.1.1 Kaders en doelstellingen

Kaders voor dit thema zijn de Richtingennotitie 'Van Afval Naar Grondstof (2014)', Afvalbeheerplan Gemeente Velsen 2010-2015, de Wet Milieubeheer (H10) en het Landelijke Afvalbeleidsplan (LAP2).

Doelstellingen:

- Verhoging van de afvalscheiding en hergebruik tot 65% in 2015 en 75% in 2020.
- Realiseren van aanzienlijk minder kg restafval per inwoner.
- Invulling geven aan circulaire economie door verbetering hergebruik grondstoffen uit huishoudelijk afval naar 75% in 2020.
- Extra aanpak zwerfafval.

5.1.2 Stand van zaken

In het Afvalbeheerplan Velsen 2010-2015 worden diverse maatregelen benoemd met als doel om de diverse stromen huishoudelijk afval beter te scheiden en efficiënter in te zamelen. Dit plan heeft als doelstelling om het scheidingspercentage te verhogen van 38% in 2009 naar 53% in 2015 (LAP2 doelstelling). In het Afvalbeheerplan is door HVC per afvalstroom een analyse gemaakt van de situatie in 2009 en zijn maatregelen voorgesteld om de ambities in 2015 te realiseren. Voor het verbeteren van de scheidingsresultaten is in 2015 de 'Richtingennotitie Van Afval Naar Grondstof' opgesteld.

Naar aanleiding van de resultaten van de Benchmark Afvalscheiding en de door het ministerie van Infrastructuur en Milieu gestelde doelstelling voor hergebruik van 75% in 2020, wil gemeente Velsen meer afval scheiden en meer richting geven aan de circulaire economie door goed gescheiden afvalstoffen een herbestemming te geven als grondstof.

5.1.3 Kansen en mogelijkheden

Vanuit de reeds uitgevoerde, lopende c.q. geplande activiteiten op het thema Afval, worden hieronder per doelgroep de voor de looptijd van dit Milieubeleidsplan aanvullende kansen en mogelijkheden beschreven om de gemeentelijke doelstellingen op het thema Afval te realiseren. Er wordt met name ingezet op betere scheidingsresultaten. Samenwerkingspartner is de HVC.

Bedrijven

Binnen het ondernemersnetwerk van GreenBiz IJmond is afval als thema benoemd. Een van de projecten van GreenBiz is 'Hoe-zo Afval is Energie?', in het kader waarvan ondernemers een bezoek hebben gebracht aan GP Groot, een groot afvalverwerkingsbedrijf met diverse inspanningen op het gebied van afvalinzameling, recycling en energie uit afval. Dit zijn ontwikkelingen waarin de gemeente Velsen samen met andere overheden een stimulerende en faciliterende rol kan vervullen. Bedrijven kunnen via GreenBiz onderzoeken hoe zij van elkaars afvalstromen gebruik kunnen maken voordat deze afgedankt worden. Zo'n onderzoek draagt bij aan het opstarten van de circulaire economie.

Verder worden (proef)projecten gestart waarin biobased materialen worden gebruikt, bijvoorbeeld in de openbare ruimte. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de ervaringen in de Metropoolregio Amsterdam.

KIMO

KIMO Nederland en België is een vereniging van kustgemeenten waar 38 gemeenten bij aangesloten zijn. KIMO Nederland en België is een onderdeel van KIMO internationaal waarbij in totaal meer dan 150 kustgemeenten uit 16 landen bij zijn aangesloten. De organisatie vertegenwoordigt de kustgemeenten in nationale en internationale overleggen.

De gemeente Velsen is zich bewust van de grote druk met betrekking tot vervuiling, transport, energieopwekking, delfstoffenwinning en meervoudig gebruik van gebieden op de Noordzee. Zij ondersteunt dan ook de doelstellingen van KIMO Nederland en België om de zeeën in goede conditie door te geven aan komende generaties. Als tweede onderwerp ondersteunt gemeente Velsen de doelstellingen voor een duurzaam kust en toeristenbeleid.

Het gemeentebestuur van Velsen is bestuurlijk actief betrokken bij de KIMO organisatie en is voorzitter van het Algemeen Bestuur van KIMO Nederland en België. De gemeente Velsen participeert mee in de Green Deals zoals de Green Deal Schone Stranden. De organisatie brengt deze problematiek onder de aandacht van Rijkswaterstaat, om zo mee te werken aan een oplossing.

Met betrekking tot de aandacht voor het toerisme zijn schone stranden essentieel, hieruit voortvloeiend ondersteunt de gemeente het Fishing for Litter project waarbij vissers jaarlijks meer dan 300.000 kg afval uit zee verwijderen dat niet meer op stranden aanspoelt. KIMO monitort via een meetpunt in het Noordzeekanaal hoeveel drijvend afval via dit kanaal naar zee wordt getransporteerd. De gemeente neemt deel aan de jaarlijkse congressen en symposia waar bij de belangen van de gemeente raakvlakken hebben. Met betrekking tot veilige scheepvaart zet de organisatie zich in voor een duurzaam en veilig transport van schepen over de Noordzee. Waarbij ook de veiligheid in havens aan bod komen. De gemeente heeft dan ook deelgenomen aan de symposia over duurzame scheepvaart en walstroom aansluitingen voor zeegaande schepen.

Gemeentelijke organisatie, maatschappelijke organisaties en bewoners

Vanuit het Afvalfonds Verpakkingen worden voor de periode 2013-2022 extra middelen voor gemeenten ter beschikking gesteld (€1,19 per inwoner per jaar) om in te zetten op het aanpakken van de zwerfafvalproblematiek. Ook de gemeente Velsen doet een beroep op deze extra financiële middelen en zet hiermee onder andere in op educatie en bewustwording rondom zwerfafval.

Om zwerfafval verder tegen te gaan kan ingezet worden op:

- Evaluatie van de effectiviteit van de ruimtelijke spreiding van huidige afvalbakken.
- Uitdragen en stimuleren van schoonmaakacties door jaarlijks te participeren in de Landelijke Opschoondag van NederlandSchoon.
- Betere communicatie: richting bewoners laten zien wat gemeente doet. Waardering voor mensen in het veld (afvaldiensten, buurtbeheerders, stadstoezichthouders)

- Voorlichting door NME centra..

5.1.4 Projecten voor Uitvoeringsprogramma Milieubeleidsplan 2015-2020

Gebaseerd op bovenstaande kaders, stand van zaken en kansen en ontwikkelingen, komen we voor de looptijd van dit Milieubeleidsplan 2015-2020 tot de volgende projecten en activiteiten:

- Project 11. Stimuleren duurzaam afvalmanagement bij bedrijven (verbreding en regionale opschaling huidige initiatieven vanuit GreenBiz) en stimulering van circulaire economie met (proef)projecten waarin biobased producten worden gebruikt
- Project 12. Extra aanpak zwerfafval.

6. LEEFOMGEVING

6.1 Kaders en doelstellingen

Luchtkwaliteit is één van de meest bepalende thema's voor de leefomgevingskwaliteit in de IJmond. Daarnaast spelen ook geluid en geur een grote rol in de milieudruk op de IJmond (en de mogelijke gezondheidseffecten hiervan). De gemeente Velsen zoekt in samenwerking met OD IJmond en bedrijven naar de balans tussen economische groei en beperking van de hinder. Vanwege het gemeentegrens overschrijdende karakter wordt op dit thema intensief regionaal samengewerkt.

Kaders voor dit thema worden gevormd door de geldende wet- en regelgeving, het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL), de regionale Visie Luchtkwaliteit IJmond, het regionale Actieplan Geluid en de Bodemagenda.

Doelstellingen:

- Luchtkwaliteit, geluid en geur verbeteren.
- Balans tussen economische ontwikkeling en milieukwaliteit c.q. beperking hinder.
- Minder tot geen hinder en bezorgdheid bij bewoners aangaande eigen gezondheid.
- Optimale klachtenafhandeling en (milieu)informatievoorziening.

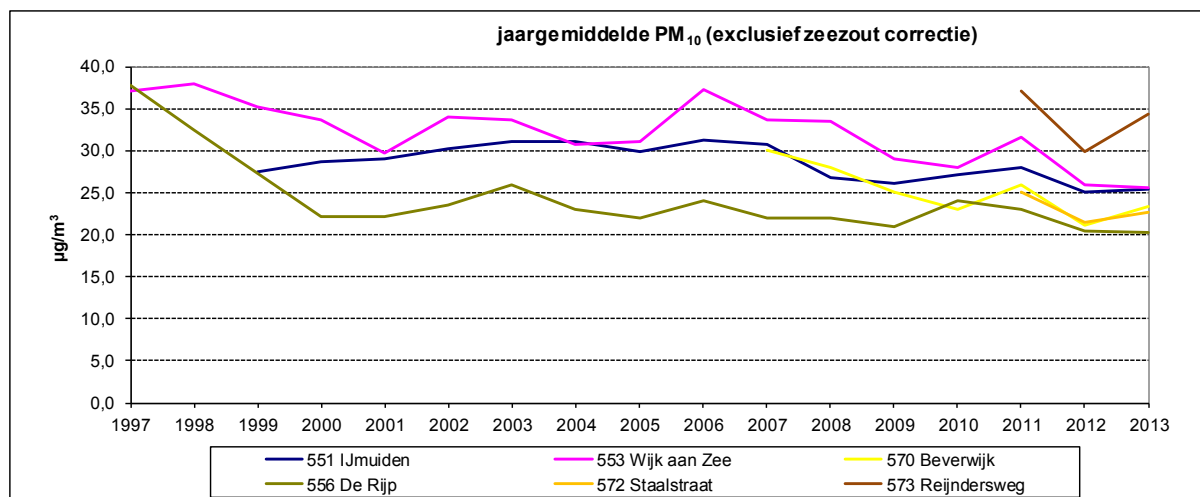
6.2 Stand van zaken, uitdagingen en kansen

Luchtkwaliteit

De luchtkwaliteit in de IJmond is een thema dat niet genegeerd kan worden en staat zowel bij de overheden als het bedrijfsleven op de agenda, zo ook op de (politieke) agenda in Velsen (en de rest van de IJmond gemeenten). Vanuit het Platform Milieu en Gezondheid, waarin de wethouders gezondheid en milieu uit de IJmond zitting hebben, is in 2012 de Visie Luchtkwaliteit IJmond 2012-2016 opgesteld en door de gemeenteraad vastgesteld. Centrale ambitie van de Visie is een verbetering van de luchtkwaliteit in de IJmond en een balans in de economische ontwikkeling en milieubelasting. Alleen voldoen aan de wettelijke grenswaarden betekent namelijk nog niet dat dit gezond is. De wettelijke norm is twee keer zo hoog als de norm van de World Health Organisation (WHO).

Het Platform Milieu en Gezondheid heeft bekendheid en zorgt voor één stem vanuit de IJmond. Met de ambitie vanuit de Visie Luchtkwaliteit gaat het de goede kant op. De data over de afgelopen jaren laten een dalende trend zien (zie figuur 3). Maar dit betekent niet dat het daarmee klaar is. Onder andere op basis van het gezondheidsaspect is de ambitie om verdere verbetering te realiseren en de dalende trend voort te zetten. Na afloop van de planperiode van de Visie Luchtkwaliteit zal – gevoed door evaluatie van behaalde resultaten – de inzet op het thema Luchtkwaliteit in principe ongewijzigd

worden gecontinueerd. Enkele actiepunten zullen door nader inzicht en afstemming in gewijzigde vorm worden voortgezet, zoals het NIBM principe¹¹.

Figuur 3: Jaargemiddelde PM10 (excl. zeezout correctie)

De afgelopen jaren is een dalende trend te zien in de jaargemiddelden PM10. De Europese grenswaarden (40 µg/m³) worden hierbij niet overschreden, wel zijn de jaargemiddelden nog boven de norm van de WHO (20 µg/m³).

In de Visie Luchtkwaliteit IJmond zijn een aantal acties genoemd om de ambitie te realiseren. De voornaamste is de gebiedsgerichte aanpak, bekend als de Milieudialoog IJmond. Tevens is in de Visie aandacht voor de industrie en gevoelige bestemmingen (zoals scholen). Dit komt tot uiting in het complexe, integrale thema 'luchtkwaliteit, gezondheid en ruimtelijke ordening'. Burgemeester en wethouders moeten namelijk zorgdragen voor het bewaken van gezondheidsaspecten bij bestuurlijke beslissingen, hieraan kan een advies van de GGD Kennemerland aan ten grondslag liggen. Om gezondheidseffecten inzichtelijk te maken zal de gemeente bij grotere projecten, waarbij sprake is van gevoelige bestemmingen, een gezondheidseffectenscreening (GES) laten opstellen. De GES maakt de gezondheidsrelevantie van de milieu informatie inzichtelijk, het is een middel om mogelijke gezondheidskundige knelpunten te signaleren en niet om een absoluut oordeel te geven over gezondheidsrisico's binnen een bepaald gebied. Door gezondheidsrisico's vergelijkbaar te maken (lucht, stank, geluid, externe veiligheid) geeft het informatie over de gezondheidsrisico's (ook onder de normen). Hierdoor kunnen planvarianten op gezondheid effecten vergeleken worden.

¹¹ Door het principe 'Niet In Betekenende Mate' (NIBM) kan de luchtkwaliteit ongemerkt toch verslechteren, aangezien kleine verslechtingen zijn toegestaan. Uit onderzoek is gebleken dat de IJmond niet zelf een lager NIBM niveau kan vaststellen. Daarnaast is geen draagvlak voor een wettelijke aanpassing, dan wel het uitschakelen van dit NIBM-principe in de IJmond. De Milieudialoog is nu het platform om lopende en geplande (NIBM) ontwikkelingen met elkaar te delen en af te stemmen en mogelijke compenserende maatregelen te onderzoeken, opdat juridisering wordt tegengegaan.

Daarnaast zal het landelijk Besluit gevoelige bestemmingen, vanuit de ambitie in de in 2012 vastgestelde Visie worden aangescherpt. Bij het bouwen van gevoelige bestemmingen binnen 300 meter van de rand van een snelweg of binnen 50 meter van de rand van een provinciale weg zal advies van de GGD moeten worden ingewonnen. Dit zal tevens gelden voor nieuwe gevoelige bestemmingen in de eerstelijns bebouwing binnen 50 meter van een drukke binnenstedelijke weg (wegen waar meer dan 10.000 motorvoertuigen per etmaal rijden). Het advies zal vervolgens meegenomen worden in de definitieve, integrale afweging.

Tevens wordt de inzet op verkeer, vervoer en duurzame mobiliteit onder de noemer IJmond Bereikbaar voortgezet (zie thema Mobiliteit).

De gebiedsgerichte aanpak uit de Visie Luchtkwaliteit is samen met provincie Noord Holland opgepakt en uitgerold als Milieudialoog IJmond. De centrale doelstelling in deze milieudialoog komt overeen met die gesteld in de Visie Luchtkwaliteit en luidt: "Zorgen voor een goede balans tussen economische ontwikkeling en de kwaliteit van de leefomgeving (leefklimaat) in de IJmond." De nadruk op het bevorderen van innovatieve maatregelen die:

- de uitstoot van fijn stof en andere luchtverontreinigende stoffen beperken, de geluidsbelasting beperken, de geurhinder verminderen, en/of
- de hinder in de regio beperken en/of de leefbaarheid in de regio bevorderen door betere communicatie en informatievoorziening (zie paragraaf Klachtenafhandeling en informatievoorziening).

Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL)

In het NSL werken rijksoverheid en de decentrale overheden samen aan luchtkwaliteit in de gebieden waar de normen worden overschreden. Het NSL bevat alle maatregelen die de luchtkwaliteit verbeteren en alle ruimtelijke ontwikkelingen die de luchtkwaliteit verslechteren. Het NSL is onlangs verlengd tot 1 januari 2017. Vanuit verschillende tranches van het NSL heeft OD IJmond subsidie ontvangen voor maatregelen ter verbetering van de luchtkwaliteit in de IJmond. Deze projecten zijn voor een groot deel ondergebracht bij IJmond Bereikbaar (zie thema Mobiliteit) en GreenBiz IJmond.

Een voorbeeld van een verkeersmaatregel gericht op de verbetering van luchtkwaliteit is de toepassing van Tovergroen op de Havenroute in IJmuiden (zie kader).

Een recente maatregel is het stimuleren van LNG voor vrachtverkeer. Onder de noemer Regionaal Platform LNG zal in de regio IJmond (en daarmee ook in Velsen), worden ingezet op stimulering van LNG voor het vrachtverkeer ter verbetering van de luchtkwaliteit.

Regionaal Meetnet Luchtkwaliteit

De voortgang op de ambitie uit de Visie Luchtkwaliteit wordt gemonitord met behulp van het regionaal Meetnet Luchtkwaliteit. Het Meetnet is sinds 2011 gewijzigd en aangepast om bronnen te herleiden en te toetsen of aan de grenswaarden wordt voldaan. Jaarlijks wordt hierover gerapporteerd

Tovergroen Havenroute IJmuiden

Sinds maart 2012 zorgt Tovergroen voor een betere doorstroming van vrachtverkeer (en zo een lagere belasting op de luchtkwaliteit) bij verschillende kruispunten op de Havenroute in IJmuiden. Extra lussen in het wegdek detecteren het vrachtverkeer. Het systeem berekent vervolgens of aankomend vrachtverkeer door groen kan rijden en laat dit zien door een oplichtend bord langs de weg.

aan het gemeentebestuur. Eind 2014 is het Meetnet IJmond geëvalueerd door de Provincie Noord-Holland. Op basis hiervan wordt in 2015 een advies opgesteld over het vervolg van de inrichting van het meetnet vanaf 1 januari 2016. Voor 2015 zal de huidige inrichting gehandhaafd blijven. Mede gezien de te continueren ambitie vanuit de Visie Luchtkwaliteit (verbeteren luchtkwaliteit en monitoring met behulp van het Meetnet), zal de jaarlijkse financiële bijdrage vanuit gemeente Velsen in 2015 aan het Meetnet IJmond gehandhaafd blijven. Afhankelijk van het op te stellen advies wordt tenminste de huidige bijdrage opgenomen in de gemeentelijke meerjarenbegroting. Voor een aantal vervuilende categorieën wordt in de komende periode nader verkend of en hoe hier vanuit luchtkwaliteitsbeleid op ingezet kan en/of moet worden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het instellen van een milieuzone voor vrachtverkeer, maatregelen gericht op het stoken met houtkachels, het meten van dioxine en PCB's in de lucht en groene daken.

Luchtkwaliteit en gezondheid: de Gezondheidsmonitor IJmond

In 2012 vond de eerste 'Gezondheidsmonitor IJmond' plaats. Dit onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van een aanbeveling van de Minister in 2009 op basis van het RIVM onderzoek naar de uitstoot van stoffen door Tata Steel en de mogelijke gezondheidseffecten die daar mee kunnen samenhangen. In de aanbeveling gaf de minister aan te komen met een voorstel voor een doelmatige gezondheidsmonitoring in de IJmond met als doel 'de vinger aan de pols' te houden.

Het RIVM en de GGD Kennemerland voerden deze monitor gezamenlijk uit, waarbij het RIVM het medicatiegebruik onderzocht en aangesloten werd bij de reguliere gezondheidsmonitor die GGD Kennemerland periodiek uitvoert. Voor de IJmond is deze reguliere monitor door de GGD aangevuld met extra vragen, is het aantal uitgezette vragenlijsten vergroot en zijn aparte rapporten uitgebracht. Vanuit het platform Milieu en Gezondheid hebben de wethouders gezamenlijk GGD Kennemerland opdracht gegeven om in aanvulling op de reguliere gezondheidsmonitor van de GGD deze verdiepende gezondheidsmonitor in de IJmond uit te voeren.

De rapportage van de eerste monitor in 2012 is gepubliceerd in januari 2014. De conclusie was hoofdzakelijk dat tot ruim een derde van de inwoners in de IJmond hinder ervaart van bedrijven/industrie in de IJmond. Ook is bijna een derde van de inwoners bezorgd over de eigen gezondheid gerelateerd aan bedrijven en industrie. Op basis daarvan worden verbeteringen geïmplementeerd, o.a. door de klachtenafhandeling en informatievoorziening voor de inwoners te verbeteren.

De volgende onderzoeken van de Gezondheidsmonitor IJmond worden in 2016 en 2020 uitgevoerd. De voorbereidingen voor het eerstvolgende onderzoek starten in 2015.

Duurzame haven

De haven van IJmuiden wordt een centrale voorziening in kennis en het onderhoud van offshore windparken. In december 2014 heeft de Provincie de Investeringsimpuls Duurzame Zeehavens toegelicht. Hierin worden middelen beschikbaar gesteld, o.a. voor duurzame energie, schonere scheepvaart en ruimte intensivering in de zeehavens van Noord-Holland. Door inzet en gebruikmaking van deze middelen draagt de ontwikkeling van de haven bij aan de verbetering van de leefomgeving. Ook ruimte intensivering is van belang o.a. in het havengebied en oud IJmuiden. Onder dit thema kan met inzet van de provinciale gelden en in samenhang met de structuurvisie gewerkt worden aan een energieke toekomst voor IJmuiden.

Klachtenafhandeling en informatievoorziening

Communicatie en transparantie over de milieukwaliteit, maatregelen en verbeteracties zijn belangrijk voor de beleving van bewoners aangaande luchtkwaliteit en gezondheid. Klachten worden door OD IJmond in behandeling genomen. Een prognose laat zien dat voor de gemeente Velsen circa 125 klachten in 2015 worden verwacht¹². Een adequate klachtenafhandeling is belangrijk om de 'beleving' van het wonen in Velsen positief te houden. Ook een actieve informatievoorziening over de leefomgeving en de taken die daarop door de OD IJmond worden uitgevoerd, draagt hier positief aan bij. Goede ontsluiting van informatie via de websites van de gemeente, GGD en OD IJmond is daarbij onmisbaar.

Een periodieke check of de geboden informatie nog actueel is en of de doorverwijzingen van en naar andere media nog kloppen is daar een belangrijk onderdeel van. Aangezien de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) het bevoegd gezag is voor een aantal bedrijven in de gemeente Velsen, wordt met hen samenwerking gezocht. Ook wordt nauw samengewerkt met de GGD en het bedrijfsleven (o.a. Tata Steel).

Geluid

De Wet geluidhinder vormt het juridisch kader voor het geluidbeleid en bevat bepalingen ter voorkoming en bestrijding van geluidhinder door onder meer industrie, wegverkeer en spoorwegverkeer. De Wet richt zich vooral op de bescherming van de burger in zijn woonomgeving en bevat normen voor de maximale geluidbelasting op woningen en gevoelige objecten.

Een belangrijke wijziging sinds 1 januari 2007 is dat de Wet geluidhinder en het bijbehorende Besluit geluidhinder geen concrete criteria meer geven voor het vaststellen van hogere waarden voor de geluidbelasting voor geluidgevoelige gebouwen in nieuwe situaties. Dit betekent enerzijds een grotere beleidsvrijheid, maar anderzijds ook dat extra eisen worden gesteld aan de onderbouwing van besluiten voor hogere waarden. Nu moet gemotiveerd worden wanneer zij hogere waarden aanvaardbaar vindt en wanneer niet. Aangezien geluid een belangrijke bron vormt van hinder en in grote mate de leefbaarheid bepaalt zal bij het verlenen van hogere waarde voor de geluidbelasting altijd een doelmatigheidsonderzoek gedaan moeten worden. Het uitgangspunt is dat hogere waarden besluiten alleen worden afgegeven indien, ondanks de hogere geluidsbelasting, een aanvaardbaar akoestisch klimaat wordt gerealiseerd en geluidhinder door verkeer, industrie en spoor moet zoveel mogelijk worden voorkomen. Geluidhinder door verkeer kan verminderd worden door aanleggen van Stil Asfalt. Omgevingsdienst IJmond heeft in 2012 geluidbelastingkaarten voor de regio IJmond laten vaststellen. In het Actieplan Geluid staat het (regionale) geluidbeleid voor de periode 2013-2018 en maatregelen om blootstelling aan geluidbelasting te beperken. Eén van de maatregelen is het toepassen van geluidarm asfalt als wegverharding. In deze planperiode vindt advisering over en afstemming met gemeente Velsen plaats over inpassing van maatregelen uit het Actieplan Omgevingsgeluid. Ook is geluidsanering (isolatie) in voorbereiding van diverse woningen met een (te)

¹² Bron: *Uitvoeringsprogramma 2015 Omgevingsdienst IJmond*

hoge geluidbelasting. In 2017 zullen nieuwe geluidbelastingkaarten voor de regio IJmond vastgesteld worden. In 2018 zal het Actieplan Geluid voor de periode 2019 -2024 worden opgesteld.

Een interessante link tussen het thema geluid en het thema energie kan gelegd worden door het combineren van maatregelen gericht op geluidsanering van woningen met maatregelen gericht op woningisolatie. Zo wordt met één ingreep op meerdere beleidsterreinen resultaat behaald.

Een andere vorm van geluidbelasting is luchtvaartlawaai. Om de overlast van Schiphol zoveel mogelijk te beperken werkt Velsen regionaal samen met andere gemeenten. In 2012 is hiervoor een Strategische nota Schiphol opgesteld. Om invloed uit te oefenen op de ontwikkelingen rondom Schiphol is het opstellen van een gezamenlijke strategie succesvol gebleken. In de afgelopen jaren is er echter veel veranderd en zijn er nieuwe ontwikkelingen bijgekomen. Om de komende jaren invloed te houden op de ontwikkelingen rond Schiphol wordt een herziende regionale strategie bepaald die in 2015 wordt vastgelegd in de nieuwe Strategische nota Schiphol.

Geur

In Velsen is soms sprake van geurhinder en klachten. Op basis van geurmetingen (bijvoorbeeld middels zogenaamde 'e-noses') wordt bekeken hoe aangehaakt c.q. samengewerkt kan worden bij het geurbeleid van de Provincie. Het doel van de provincie¹³ is toewerken naar een verwaarloosbare geurhinder in Noord-Holland. Via Vergunning, Toezicht en Handhaving worden normen nageleefd (borgen basiskwaliteit) en gemeenten en provincie nemen het voorkomen van geurhinder zoveel mogelijk mee bij afgifte van vergunningen en de (ruimtelijke) afwegingen.

Bodem

Bescherming van de bodem is geregeld in de *Wet bodembescherming (Wbb)*. De aanpak van bodemproblematiek (risicolocaties) is geregeld via het *convenant Bodemontwikkelingsbeleid en aanpak spoedlocaties* (2009).

Op basis van een door OD IJmond opgesteld *ISV-Bodemprogramma* ontvangen de zogenaamde 'programmagementen' (waar Velsen onder valt) 5-jaarlijks budget voor de uitvoering van bodemsaneringstaken, waaronder de spoedlocaties. Door een recente verlenging van de ISV-periode tot 31-12-2017 is de financiering van bodemsanerings- en nazorgprojecten in Velsen voor de periode tot eind 2017 zeker gesteld. OD IJmond voert de coördinatie van het ISV-bodemprogramma uit en begeleidt namens gemeente Velsen (en de andere IJmond gemeenten) bodemonderzoek, sanering en nazorg van verontreinigde locaties waaronder ook het voorbereiden en afstemmen van procedures.

Het Bodemconvenant uit 2009 wordt opgevolgd door een nieuw *Bodemconvenant 2016-2020*. In dit nieuwe convenant worden afspraken gemaakt over de wijze waarop de bodem en ondergrond worden gebruikt en beheerd. Het rijk stelt een structuurvisie ondergrond (STRONG) op, als afwegingskader om partijen te helpen bij de keuzes rond allerlei activiteiten in de ondergrond. Deze visie zal naar verwachting 2^e helft 2015 gereed zijn. Kern van het nieuwe Bodemconvenant en in lijn met de ambities

13 Bron: Milieubeleidsplan 2015-2018 Provincie Noord-Holland

van gemeente Velsen is verdere ontwikkeling naar een duurzaam en efficiënt beheer van bodem en ondergrond (voortzetting huidige convenant en hoofddoelstelling), afronding van de spoedlocaties (risicolocaties) en verdere bescherming van de kwaliteit van de bodem (door preventie, actief beheer en nazorg van resterende verontreinigingen). Op basis van balans tussen ambitie en beschikbaar budget zal een budgetverdeling tussen bevoegde overheden plaatsvinden.

In 2010 is onder regie van OD IJmond de Bodemagenda 2011-2016 voor gemeente Velsen opgesteld. In de looptijd van dit Milieubeleidsplan wordt de uitvoering hiervan gecontinueerd. Voor de evaluatie van de Bodemagenda en noodzaak tot actualisatie wordt het nieuwe Bodemconvenant en STRONG meegewogen. Evaluatie van de Bodemagenda zal daarom nog niet voor 2016 plaatsvinden.

Integrale aanpak ondergrond (RO- en bodemverontreiniging)

Na de sanering of beheersing van de risicovolle verontreinigingen, resteert een (groot) aantal locaties met bodemverontreiniging (waarvan sanering niet spoedeisend is) die met het huidig gebruik geen risico's opleveren. Wel kan gemeente Velsen daar de komende decennia mee worden geconfronteerd bij bouwprojecten, graafactiviteiten, gebiedsontwikkeling, grondverzet, grondwateronttrekkingen etc. Toenemende ruimtelijke claims leiden vooral in de bebouwde gebieden tot behoefte aan ordening van de ondergrondse ruimte en beheer van verontreinigingen.

OD IJmond adviseert Velsen (en de andere IJmond-gemeenten) over benodigd onderzoek in het kader van het Besluit Bodemkwaliteit (voor grondafvoer en –verzet). In 2014 is gestart met het opstellen van nieuwe bodemkwaliteitskaarten voor de gemeente. Via bodemkwaliteitskaarten worden mogelijkheden voor grondverzet geoptimaliseerd, waarbij de bodemkwaliteitskaart – onder voorwaarden – de verplichte partijkeuringen vervangt. De bodemkwaliteitskaarten en bijbehorend grondverzetbeleid worden in 2015 afgerond. De kaarten en het grondverzetbeleid worden voor 5 jaar vastgesteld. Uitgangspunt is balans tussen behoud van huidige kwaliteit en optimale mogelijkheden voor grondverzet.

Onderzoek, sanering en veiligheids- en arbo-eisen kunnen een rem of vertragende factor zijn bij ontwikkelingen en vaak heeft dat (vergaande) financiële consequenties. Goede ontsluiting van bodeminformatie op het juiste moment is dan ook van groot belang. In 2013 is voor Velsen (en de andere IJmond-gemeenten) alle bodeminformatie gedigitaliseerd. In 2014 is een traject gestart om alle gedigitaliseerde bodemrapporten te koppelen aan het Bodem Informatie Systeem (BIS). Dit wordt eind 2015 afgerond waarna deze informatie extern opvraagbaar wordt gemaakt (via internet).

Vanaf 1 januari 2014 is door provincie Noord-Holland het toezicht en de handhaving op grond van de Wbb en ketengericht toezicht op onder andere grondstromen ondergebracht bij de omgevingsdiensten, waaronder OD IJmond. Vanaf 1 januari 2016 zal ook de vergunningverlening op grond van de Wbb worden ondergebracht bij OD IJmond. Hierdoor ontstaat er regionaal één loket voor bodemzaken waarvan de uitvoering, wat locatie- en regio specifiek is, dicht op het gebied wordt uitgevoerd.

Externe veiligheid

Binnen gemeente Velsen zijn bedrijven aanwezig waar gevaarlijke stoffen worden opgeslagen en worden verwerkt. Naast deze opslagen van gevaarlijke stoffen vinden vervoersbewegingen plaats met gevaarlijke stoffen zowel per buisleiding als over de weg en slechts heel incidenteel nog vervoer van gevaarlijke stoffen naar Tata Steel over het spoor. Voor inrichtingen is het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) het belangrijkste toetsingskader. Hierin zijn bijvoorbeeld grenswaarden en oriënterende of richtwaarden opgenomen voor het zogenoemde plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Daarnaast is er specifieke wetgeving voor de opslag van vuurwerk en munitie. Voor transport van gevaarlijke stoffen is met name de Wet vervoer gevaarlijke stoffen relevant. Medio 2015 wordt het Besluit transportroutes externe veiligheid (Btev) vastgesteld waarmee het verplicht wordt transportroutes waarlangs gevaarlijke stoffen worden vervoerd vast te leggen in het bestemmingsplan. Verder is het Besluit externe veiligheid buisleidingen van belang (Bevb).

In het kader van de subsidieregeling programmafinanciering Externe Veiligheid voor overheden voert Omgevingsdienst IJmond op dit gebied een aantal taken voor gemeente Velsen uit. Omgevingsdienst IJmond vervult het regio-coördinatorschap voor de programmafinanciering. Door de programmafinanciering wordt vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) voor gemeente Velsen kwalitatief versterkt door het actualiseren en het optimaliseren van VTH op basis van landelijke ontwikkelingen zoals die rondom LPG en LNG, actualisatie van de vergunningen in relatie tot de PGS-richtlijnen. De outcome hiervan wordt verwerkt in het RRGs (register risicoregistratie).

Omgevingsdienst IJmond voert voor gemeente Velsen risico-inventarisaties en risicoanalyses ten behoeve van de ruimtelijke ordening/bestemmingsplannen uit. Tevens wordt de gemeente ondersteund bij de aanpak van de saneringsopgave in het kader van de transportroutes, buisleidingen en inrichtingen. In 2015 wordt een inventarisatie uitgevoerd op aanpassingen die noodzakelijk zijn op grond van (gewijzigde) regelgeving. Voor gemeente Velsen wordt vervolgens een actuele visie Externe Veiligheid (EV) opgesteld. Jaarlijks vindt op regionale schaal een evaluatie plaats van de EV-situatie.

Gemeente Velsen heeft daarnaast ook een routing voor het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg vastgesteld. Regelmatig wordt bezien of deze route nog voldoet. Omgevingsdienst IJmond verzorgt namens gemeente Velsen verlening van ontheffingen van deze routing en de toestemmingen voor het laden en lossen van gevaarlijke stoffen.

Ecologie

Gemeente Velsen heeft waardevolle natuur binnen haar grenzen. Een deel daarvan valt onder de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en/of is aangewezen als Natura 2000 gebied. Tevens zijn binnen de gemeentegrenzen beschermde plant- en diersoorten aanwezig. Deze soorten zijn beschermd door de Flora- en faunawet. In 2015 wordt de Wet natuurbescherming naar verwachting van kracht. Deze wet is tamelijk ingrijpend qua wijziging van verantwoordelijkheden, de rol van de provincie wordt bijvoorbeeld aanzienlijk versterkt. De wet vervangt de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. De gemeente blijft de spin in het web bij gemeentelijke vergunningen en Ruimtelijke Ontwikkeling via de Wabo. Met de Wet natuurbescherming komt er mogelijk wel een uitbreiding van de toezichhoudende taken. De beheerplannen van de Natura 2000-gebieden zijn onder meer vanwege onduidelijkheid in de aanpak van de stikstofproblematiek nog niet definitief. Er volgt eveneens een landelijke stikstofaanpak, de zogenaamde Programmatische Aanpak Stikstof (PAS).

De PAS wordt naar verwachting ook in 2015 van kracht. Omgevingsdienst IJmond heeft het ontwerp beoordeeld gelet op de gevolgen van de PAS voor ruimtelijke en economische ontwikkelingen in Velsen . Van belang is dat er maatwerk komt en ingezet wordt op bronmaatregelen (industrie, scheepvaart). Hierbij heeft de gemeente Velsen een toetsende rol van de landelijke regelgeving. De PAS wordt o.a. bij de omgevingsvergunningen betrokken waarvoor de gemeente Velsen bevoegd is. Voor gemeente Velsen toetst Omgevingsdienst IJmond de ecologische uitvoerbaarheid (o.a. seizoensgebondenheid) verband houdend met de aanvraag van een kapvergunning voor werken in opdracht van de gemeente.

6.3 Projecten

Naast de hierboven vanuit het relevante bestaande beleid reeds lopende en/of geplande activiteiten en projecten, wordt vanuit dit Milieubeleidsplan (periode 2015-2020) voor het thema 'Lucht, geluid, geur en bodem' ingezet op:

- Project 13. Continuering Luchtkwaliteitsbeleid conform regionale Visie Luchtkwaliteit.
- Project 14. Aanscherping Besluit gevoelige bestemmingen
- Project 15. Continuering Meetnet IJmond.
- Project 16. Regionaal Platform LNG
- Project 17. Aanhaken bij geurbeleid Provincie.
- Project 18. Continuering huidig bodembeleid.

7. MOBILITEIT

Kaders voor dit thema zijn de Regionale Mobiliteitsvisie IJmond (2013, looptijd tot 2030), het Lokale Verkeer- en Vervoersplan (2004) en het Fietsbeleidsplan 'Velsen Fietst' (2010). De Regionale Mobiliteitsvisie is geschreven vanuit de doelstellingen om de regio IJmond goed bereikbaar én prettig leefbaar te houden. Daarnaast draagt het Programma IJmond Bereikbaar bij aan de doelstellingen van bereikbaarheid en leefbaarheid. Mobiliteit levert een relatief kleine bijdrage aan de luchtkwaliteit in Velsen c.q. IJmond regio¹⁴. Toch heeft mobiliteit impact op het energiegebruik en de CO₂-uitstoot en zo een relatie met de thema's Energie en Klimaat. Daarom streeft Velsen naar een verduurzaming van de mobiliteit.

De opgave voor het thema verkeer en vervoer is om de (regionale) bereikbaarheid in en van Velsen te verbeteren, rekening houdend met o.a. aspecten als geluidsbelasting en luchtkwaliteit. De ambitie is het bieden van een verkeer- en vervoersysteem dat bijdraagt aan een vitaal, aantrekkelijk en veilig Velsen in 2020.

Fietsbeleidsplan 'Velsen Fietst'

De gemeente Velsen wil het fietsgebruik (o.a. als alternatief voor de auto) stimuleren. De visie van het gemeentelijk fietsbeleidsplan luidt: Het stimuleren van het fietsgebruik en het verbeteren van de concurrentiepositie van de fiets ten opzichte van de auto. Hoofddoelstellingen van het fietsbeleid:

- realiseren van samenhangende, veilige en directe routes;
- aanpak verkeersonveilige situaties
- realiseren van comfortabele en aantrekkelijke routes.
- realiseren van veilige schoolroutes;
- verkeerseducatie stimuleren en faciliteren;
- bieden van voldoende en kwalitatief goede fietsparkeervoorzieningen
- completeren en verbeteren recreatief netwerk.

Deze hoofddoelstellingen zijn uitgewerkt in een pakket aan maatregelen en projecten (zie fietsbeleidsplan).

Lokaal Verkeer en Vervoerplan

Actualisatie van het in 2004 opgestelde Lokale Verkeer en Vervoerplan zal plaatsvinden na vaststelling van de nieuwe Structuurvisie Velsen. Een belangrijk aandachtspunt is het terugdringen van geluidhinder op lokale wegen (zie ook Actieplan Geluid 2004). Daarnaast is er het HOV-traject (vrije busbaan) tussen Haarlem en IJmuiden. Velsen denkt mee met de aanbesteding van het OV die op dit moment door de provincie wordt uitgevoerd. Eén van de uitgangspunten hierbij is emissieloos OV in 2025.

¹⁴ "De bijdrage van Tata aan de lokale fijn stofconcentratie is dermate dominant dat andere lokale bronnen erbij in het niet vallen".
Bron: Visie Luchtkwaliteit IJmond, Milieudienst IJmond, 2012.

Doelstellingen (Regionale Mobiliteitsvisie):

- IJmond goed bereikbaar en prettig leefbaar.
- Groei autogebruik beperken tot maximaal 1% per jaar.
- Toename openbaar vervoer (van 6% naar 9%).
- In 2022 20% meer met de fiets t.o.v. 2012.
- Helft van alle verplaatsingen tot 7,5 km met de fiets (van 35% naar 50%).
- Bedrijven passen mobiliteitsmanagement toe.

7.1 Stand van zaken, uitdagingen en kansen

Het Programma IJmond Bereikbaar, een samenwerkingsverband tussen het georganiseerde bedrijfsleven en de wegbeheerders van de IJmondgemeenten geeft vorm aan een gezamenlijke aanpak om de bereikbaarheid en de leefbaarheid in de IJmond te verbeteren, waarbij de focus ligt bij mobiliteitsmanagement van personen en goederen. Gemeente Velsen is als een van de wegbeheerders partner van IJmond Bereikbaar. Maatregelen zijn:

- Investerings in de verkeersinfrastructuur (nieuwe verbindingen, verhogen wegencapaciteit, verbeteren OV en fietspadeninfrastructuur etc.)
- Gebiedsgericht Benutten: dynamisch verkeersmanagement (verbeteren verkeerslichten, fietsvriendelijke en bus voorrang verkeerslichten)
- Campagne IJmond Bereikbaar, Goed op Weg. Stimulering fietsgebruik en openbaar vervoer. Ter voorbereiding op de afsluiting van de Velsertunnel wordt ingestoken op andere vervoerskeuze voor woon-werkverkeer. Doelstelling is in 2016 een resultaat te boeken van 2000 nieuwe fietsers en 300 nieuwe OV reizigers ten opzichte van 2014. In 2017 wordt het stimuleringsprogramma afgebouwd en moet het worden overgenomen door de markt.
- Velsertaverse: aansluiting A22 is een van de verkeersknelpunten in de IJmond waar de normen voor luchtkwaliteit onder spanning staan. Begin 2015 wordt naar verwachting een overeenkomst gesloten om uitvoering te geven aan de reconstructie van deze aansluiting.
- Verbetering fietsinfrastructuur. Het bestaande hoofd fietsnetwerk in de IJmond wordt verbeterd om de doorstroming en comfort van de fietsers te verbeteren. Hiervoor is subsidie verkregen in het kader van Beter Benutten 2. De IJmondgemeenten dragen voor 50% bij in de kosten van de maatregelen. In het eerste kwartaal van 2015 is in samenwerking met de IJmondgemeenten een voorstel gedaan. Onderzoek naar de inpassingsmogelijkheden van een fietssnelweg is hier onderdeel van. Dit is een gezamenlijk, IJmond breed onderzoek naar de mogelijkheden.
- Gebiedsgericht Benutten 2. Subsidieaanvraag Beter Benutten 2. Koppelen van 14 verkeerslichten in Beverwijk, Velsen en Heemskerk ter verbetering van de doorstroming tijdens incidenten en ter ondersteuning van de doorstroming van het verkeer tijdens de afsluiting van de Velsertunnel voor groot onderhoud in 2016.
- Vergroening gemeentelijk wagenpark door stimulering alternatieve brandstoffen en e-laadpalen..

7.2 Projecten

Naast de hierboven vanuit het relevante bestaande beleid reeds lopende en/of geplande activiteiten en projecten, wordt vanuit dit Milieubeleidsplan (periode 2015-2020) voor het thema 'Mobiliteit' ingezet op:

Project 19. IJmond Bereikbaar

- extra fietsmaatregelen
- duurzaam mobiliteitsmanagement (zowel binnen eigen gemeentelijke organisatie als richting bedrijfsleven) waarbij de maatregelen om het autogebruik terug te dringen, een goede doorstroming van het verkeer te realiseren en het fietsgebruik te stimuleren moeten bijdragen om de IJmond goed bereikbaar en prettig leefbaar te houden.
- Vergroenen wagenpark door alternatieve brandstoffen en e-laadpalen.

8. UITVOERINGSPROGRAMMA 2015-2020

Het Uitvoeringsprogramma van het Milieubeleidsplan Velsen 2015-2020 omvat vijftien projecten waarin de verschillende milieurelevante thema's en de vier benoemde doelgroepen samenkomen. De projecten in dit Uitvoeringsprogramma zijn aanvullend op de reeds lopende (of in planning staande) projecten vanuit de verschillende beleidsvelden. Onderstaande tabel geeft een overzicht van deze projecten, de thema's waar de projecten op inspelen, de beoogde resultaten en de bijbehorende begroting. In de concept Perspectiefnota 2015 zijn de geraamde bedragen inmiddels voor een groot deel opgenomen.

Project		Thema	Beoogde resultaten	Actoren	Planning	Begroting 2015-2020
1	Verduurzamen gemeentelijk vastgoed en openbare ruimte	Energie	<ul style="list-style-type: none"> - energiebesparingsonderzoek voor het hele gemeentelijke vastgoed - plaatsen PV op andere gemeentelijke gebouwen (in vervolg op gemeentehuis) - prestatieafspraken met aannemers en installateurs t.b.v. kwaliteit en effectiviteit (MVO inkopen) - installatie monitoringstool voor WKO-installatie gemeentehuis - energiebewustwordingscampagne gericht op het eigen personeel - Onderzoek naar hoeveelheid duurzame openbare verlichting; 40% duurzame openbare verlichting 	Gemeente Velsen als trekker i.s.m. ODJ	2016-2018	regulier budget
2	Verduurzaming bedrijven	Energie	- verscherpte inzet Verruimde Reikwijdte (1,5% besparing p/jr)	ODJ	2015-2020	subsidie VNG
			<ul style="list-style-type: none"> - opschalen GreenBiz naar alle bedrijventerreinen in Velsen - stimuleren zonnepanelen bedrijven (14% bedrijfsdaken) 	ODJ ODJ	2015 2015-2020	€ 150.000 (0,5 fte kwartiermaker p/jr)

			<ul style="list-style-type: none"> - stimuleren LED bedrijven(terreinen) - onderzoek naar inzet van waterstof als medium voor transport en opslag 	ODIJ ODIJ	2015-2020 2016-2017	
3	Route du Soleil 2.0	Energie	<ul style="list-style-type: none"> - stimuleren energiebesparing bewoners (1,5% p/jr) - verduurzaming sociale huursector (min. 2 labelstappen of label B, in 2020) - stimuleren zonnepanelen bewoners (14% huishoudens PV) - Instellen Energy Revolving Fund : oprichten revolverend fonds t.b.v. verduurzaming gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed (haalbaarheidsonderzoek, plan van aanpak) 	ODIJ ODIJ als trekker met gemeente Velsen en woningbouwcorporaties ODIJ ODIJ en gemeente Velsen	2015-2020 2015-2020 2015-2020? 2015-2016	VNG-gelden, RAP-gelden provincie NH & Regulier budget RdS Aanvullend € 120.000 €25.000 euro (eenmalig)
			-			
4	Verduurzaming maatschappelijk vastgoed	Energie	<ul style="list-style-type: none"> - energiebesparing gemeentelijke gebouwen (1,5% p/jr) - energiebesparing scholen en sportverenigingen (1,5% p/jr) - zonnepanelen op 14% van 'maatschappelijke' daken 	ODIJ als trekker, samen met gemeente Velsen	2016-2020	via Energy Revolving Fund
5	Warmtenet IJmond en Stoomnet	Energie	<ul style="list-style-type: none"> - 2.000 woningen aangesloten op regionaal warmtenet - koppeling industrie op stoomnet Tata 	ODIJ	2015-2020	via Energy Revolving Fund €25.000 euro (eenmalig)
6	Windpark Noordoever Noordzeekanaal	Energie	<ul style="list-style-type: none"> - Minimaal lijnopstelling van 6 windturbines 	ODIJ i.s.m. gemeente Velsen	2015-2020	Via Energy Revolving Fund

7	Verkennen kansen en mogelijkheden vergroening bedrijventerreinen./rol agrariërs	Klimaatadaptatie	verkennen kansen en mogelijkheden (verdere) vergroening bedrijventerreinen en rol van agrariërs bij beheer van water en groen.	ODIJ en gemeente Velsen	2016-2017	Ondersteuning GreenBiz
8	Stimulering vergroening	Klimaatadaptatie	- Campagne vergroening daken en tuinen (bewoners en bedrijven) via NME Centra	ODIJ/NME centra	2016	regulier budget
9	Scan hittestress	Klimaatadaptatie	- kaart maken met hittestress gevoelige gebieden	Gemeente Velsen ism ODIJ	2015-2016	regulier budget
10	Aandacht voor vergroten waterbergingscapaciteit in groenzones / groene gebieden	Klimaatadaptatie	Actualisering Groenbeleidsplan/ Landschapsbeleidsplan	Gemeente Velsen	2017	regulier budget
11	Afvalmanagement bedrijven	Afval	- ondersteuning GreenBiz bij verdere uitwerking afvalmanagementinitiatieven	ODIJ	Continu	Ondersteuning GreenBiz
12	Voortzetten extra aanpak zwerfafval	Afval	- aanpakken zwerfafvalproblematiek, door o.a. inzet op educatie en bewustwording rondom zwerfafval	ODIJ i.s.m. gemeente Velsen	2017	Afvalfonds Verpakkingen
13	Continuering Luchtkwaliteitsbeleid	Lucht	- conform regionale Visie Luchtkwaliteit 2012-2016	ODIJ i.s.m. Gemeente Velsen en GGD	2015 - 2020	regulier budget ODIJ
14	Aanscherping Besluit gevoelige bestemmingen	Lucht	- Aangescherpt gevoelige bestemmingenbeleid en concrete afspraken over de invulling	Gemeente Velsen i.s.m. met ODIJ en GGD	2015-2016	Regulier budget gemeente Velsen, ODIJ en GGD
15	Continuering Meetnet IJmond	Lucht	- conform huidige regionaal Meetnet Luchtkwaliteit	ODIJ	Continu	regulier budget
16	Regionaal Platform LNG	Lucht	- stimulering van LNG voor het vrachtverkeer en scheepvaart	ODIJ	2015-2020	NSL subsidie Aanvraag provincie Noord-Holland
17	Aanhaken bij geurbeleid Provincie	Geur	- conform geurbeleid Provincie Noord-Holland	ODIJ	2016	Regulier budget ODIJ
18	Continuering bodembeleid	Bodem	- conform Bodemagenda 2010-2015	ODIJ	Continu	Regulier budget ODIJ
19	IJmond Bereikbaar	Lucht,	- extra fietsmaatregelen			NSL subsidie, Beter

		Energie, Mobiliteit	- duurzaam mobiliteitsmanagement bij bedrijven en eigen gemeentelijke organisatie	ODJ	Continu	Benutten subsidie en Regionaal Mobiliteitsfonds
--	--	------------------------	--	-----	---------	---

BIJLAGE I. EVALUATIE MILIEUBELEIDSPAN VELSEN 2008-2012

Inleiding

Het Milieubeleidsplan 2008-2012 is onderverdeeld in twee strategisch vormgegeven thema's, met de daaraan gerelateerde onderwerpen: het bevorderen van de duurzame ontwikkeling en de kwaliteit van de leefomgeving. Met name voor de duurzame ontwikkeling werd een extra impuls nodig geacht om de kwaliteit van de leefomgeving te kunnen garanderen. Daarnaast was het plan gegrondvest op het optimaal gebruik van regelgeving en de voorbeeldfunctie die de gemeente heeft. Dit laatste onder meer door een stimulerende rol bij het tegengaan van klimaatverandering. In het plan staat ook de evaluatie van de Milieuvisie 2002-2007.

Uit de inventarisatie van de evaluaties en voortgangsrapportages van vorige Milieubeleidsplannen komt het volgende beeld naar voren:

Duurzame ontwikkeling

Er is duidelijk concrete vooruitgang geboekt op deze pijler van het milieubeleid, zowel ten aanzien van de eigen organisatie als bij de ondersteuning van initiatieven door de gemeente. Het streven naar klimaatneutraliteit voor huishoudens werd voor wat betreft de eigen organisatie ondersteund door de plaatsing van zonnepanelen op gemeentelijke gebouwen en maatschappelijk vastgoed, de vergroening van het wagenpark en de gebouwen, de plaatsing van laadpalen voor elektrische auto's, het gebruik van zuiniger lampen in de openbare verlichting en het zorgvuldig omgaan met het groen in de gemeente. Aandachtspunt is de eigen inkoop: die is minder duurzaam dan beoogd. Wel werd meegedaan aan de award ECO XXI om duurzaamheid te bevorderen. Velsen behaalde daarbij zilver.

Ten aanzien van het stimuleren van duurzaamheid bij andere partners, zoals burgers, bedrijven en maatschappelijke instellingen zijn ook stappen gezet. De innovativiteit bij bedrijven werd beloofd met een award. Duurzaam parkmanagement werd gestimuleerd en bedrijven werden verder aangemoedigd energiebesparende maatregelen te treffen en in te zetten op duurzame mobiliteit (shuttlebus, LNG als brandstof). Ten aanzien van de woningbouw werden campagnes gevoerd en subsidies ingezet om ook burgers aan te zetten energie te besparen. Ook werd nauwere samenwerking gezocht met woningbouwcorporaties om samen op te trekken bij het verduurzamen van woningen. Gezien de economische tegenwind zijn geen grote woningbouwprojecten gerealiseerd zodat ambities daar niet konden worden verzilverd. Er werden goed bezochte bijeenkomsten georganiseerd (LED, LNG, installateurs) om kennis en informatie te delen, partners met elkaar te verbinden, synergie tot stand te brengen.

Kwaliteit leefomgeving

Zowel op het gebied van lucht, geluid en externe veiligheid is de situatie verbeterd of niet verslechterd. Tevens heeft een forse professionaliseringsslag plaats gevonden ten aanzien van toezicht en handhaving.

Samenvattend

Terugkijkend kan gesteld worden dat onmiskenbaar stappen zijn gezet in duurzame ontwikkeling en een betere kwaliteit van de leefomgeving. Daar komt nog bij dat er tal van ijzers in het vuur liggen die tot verder optimisme aanleiding geven. Genoemd kunnen worden de verkenning van het regionaal benutten van restwarmte, de vergroting van het potentieel aan windenergie en het inzetten van LNG als brandstof. Bovendien werd in IJmond-verband veel subsidie binnengehaald voor bedrijven en instellingen om duurzaam energie op te wekken. Dit bevestigt deze tendens. Er waait sinds enige tijd echt een duurzamer wind in Velsen. Dit kan deels worden toegeschreven aan wet- en regelgeving maar dan zou aan de inspanningen van bijvoorbeeld bedrijven tekort worden gedaan. Steeds vaker ook wordt de strategie van verbinden gezocht en gevonden om doelen te bereiken.

Evaluatie Milieubeleidsplan 2008-2012

Over de evaluatie van het beleidsplan was, in hoofdstuk 3, het volgende te lezen:

Om goed beleid op te kunnen stellen, is ook inzicht in de uitvoering van het vorige milieubeleid nodig. Daarom is een evaluatie van de uitvoering van de doelstellingen van het vorige Milieubeleidsplan uitgevoerd. Zonder deze evaluatie blijft onduidelijk welke doelstellingen zijn gerealiseerd en welke aandacht behoeven.

Veel opdrachten uit de milieuvisie 2002 – 2007 zijn uitgevoerd of bevinden zich in een uitvoerende fase. Milieubelasting op het gebied van bodemverontreiniging, luchtverontreiniging, geluidhinder, geurhinder en externe veiligheid zijn voor de gemeente digitaal in een Geografisch Informatiesysteem (GIS) ingevoerd. Dit heeft geleid tot een beter inzicht in de milieubelasting. Op basis van deze gegevens kunnen mogelijkheden en onmogelijkheden op het gebied van ruimtelijke ontwikkelingen sneller worden bepaald. Deze gegevens hebben ook de basis gevormd voor het door de gemeente afgesloten "Waterlandakkoord" waarin in grote lijnen voor de gemeente afspraken zijn gemaakt met bedrijfsleven en provincie over woningbouwplannen en ruimte voor bedrijvigheid. In onder meer het project Oud IJmuiden is intensief en succesvol samengewerkt om te komen tot een zowel ruimtelijk als milieu hygiënisch aanvaardbaar plan. Op het gebied van externe veiligheid is een subsidie verworven om de routering gevaarlijke stoffen te reguleren en conflicterende situaties op het gebied van externe veiligheid op te lossen.

De dienstverlening vergunningverlening en handhaving is verder geprofessionaliseerd. Uit het VROM Inspectieonderzoek bleek dat deze taken adequaat worden uitgevoerd. Ook is aandacht besteed aan onderzoek bij bedrijven over de dienstverlening. Uit dit onderzoek bleek dat 98% van de bedrijvigheid tevreden is over de wijze van uitvoering. Jaarlijks wordt een analyse en prioriteitstelling voor deze taak opgezet. Preventie en energiebesparing worden hier (bij kansrijke bedrijven) in meegenomen. De registratie en beschikbaarheid van milieugegevens is geoptimaliseerd. Tijdens het incident met de Vissersboot Scheveningen 302 aan de Velserkade konden alle bedrijven in de omgeving (buiten kantoor tijden) worden geïnformeerd op basis van het milieuregistratiesysteem.

Op het gebied van externe veiligheid wordt nauw samengewerkt met alle van belang zijnde instanties. Zo is in de planperiode een Quick Scan veiligheid uitgevoerd bij alle bedrijvigheid op de in het havengebied in Velsen in samenwerking met politie en brandweer.

Aandachtspunten

In hoofdstuk 3 wordt ook een aantal aandachtspunten opgesomd:

Naast het uitvoeren van wettelijke taken zijn er in de milieuvisie 2002 – 2007 een aantal taken geformuleerd waar nog het een en ander kan worden verbeterd. Het betreft stimulerings taken op het gebied van milieuzorg en duurzame ontwikkeling. Er zijn voor deze onderwerpen aanzienlijke inspanningen gepleegd. Zo is de afgelopen planperiode gewerkt aan de professionalisering van de advisering over duurzaamheid. Een voorbeeld is de recent gehouden actie Zonnewinst, waarbij de inwoners van Velsen met subsidie zonnepanelen konden aanschaffen. Ook heeft de gemeente een subsidie verworven om over een periode van 4 jaar taken op het gebied van stimulering van duurzame ontwikkeling en specifiek energiebesparing uit te voeren (Bestuursakkoord Nieuwe Stijl – BANS). De doelstellingen zijn gedeeltelijk gerealiseerd. In de planperiode is een beleid voor duurzaam bouwen beleid (DUBO) vastgesteld. Het is echter nog geen vanzelfsprekendheid dat de voorgestelde DUBO - maatregelen ook daadwerkelijk worden uitgevoerd. Dit heeft voor een deel te maken met marktpartijen waarop de gemeente geen of weinig invloed heeft. Afstemming hierover moet worden geoptimaliseerd.

In het totale planproces maakt duurzaam bouwen integraal onderdeel uit van de ruimtelijke advisering. Ook is er een nieuw instrument geïntroduceerd (GPR-gebouw). Dit instrument is een hulpmiddel voor ontwikkelaars waarmee duurzame maatregelen in de bouw kunnen worden geobjectiveerd. De eerste reacties van marktpartijen zijn zeer positief.

De doelstelling is om voor de komende planperiode op het gebied van stimulering van duurzame ontwikkelingen en energiebesparing jaarlijks een concreet en uitvoerbaar doelstellingendocument op te stellen en te monitoren zodat meer inzicht kan worden verkregen in de resultaten van het te voeren beleid.

Voortgangsrapportage klimaatprogramma 'Stad van Zon, Zee en Wind'

De voortgang van de maatregelen die zijn opgenomen in het Klimaatprogramma zijn samengevat in bijgaand overzicht dat als bijlage was gevoegd bij de aan de raad gepresenteerde evaluatie (juli 2014).

BIJLAGE II. NULMETING ENERGIE VELSEN

Doelstelling

In het college-akkoord is de ambitie opgenomen dat Velsen het energiegebruik van de huishoudens op wil wekken uit hernieuwbare energiebronnen. Op nationaal niveau zijn in het Energieakkoord onder meer doelstellingen geformuleerd, in lijn met de Europese doelstellingen, om het energiegebruik te beperken en het gebruik van duurzame energie te bevorderen. Concreet zijn de volgende doelstellingen afgesproken:

- 14% hernieuwbare energie in 2020 en 16% hernieuwbare energie in 2023;
- 1,5% energiebesparing per jaar.

De gemeenten hebben een belangrijke rol in de realisatie van deze doelstellingen. Gemeente Velsen wil hieraan stevig bijdragen door zoveel mogelijk hernieuwbare energie op te wekken binnen de gemeentegrenzen. In deze paragraaf wordt op hoofdlijnen in beeld gebracht wat er de afgelopen jaren is gerealiseerd en welke kansen er zijn om de komende jaren het aandeel hernieuwbare energie te vergroten en het energiebesparingstempo uit het Energieakkoord te realiseren. Hiervoor brengt deze paragraaf op basis van de op dit moment bekende gegevens het energiegebruik en de gerealiseerde energiebesparing in kaart om inzicht te krijgen in waar de gemeente Velsen nu staat. Aan de hand van deze nulmeting wordt op hoofdlijnen de kansen inzichtelijk gemaakt voor energiebesparing en hernieuwbare energie.

Waar staat Velsen nu?

Begin 2013 is de voortgang van deze projecten geëvalueerd. Uit deze voortgangsrapportage blijkt dat met alle projecten is gestart en concrete resultaten zijn bereikt, zoals de duurzame renovatie van het raadhuis, deelname aan Route du Soleil, plaatsing nieuwe windturbines en beleidsplan duurzame openbare verlichting.

Energiegebruik

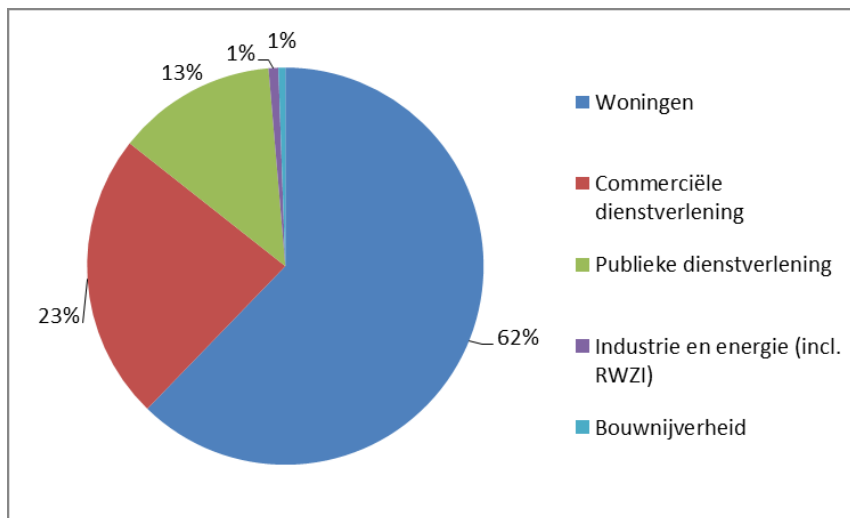
In tabel 1 en bijbehorend cirkeldiagram (figuur 1) is het energiegebruik respectievelijk de CO₂-emissie in Velsen per sector (peiljaar 2012)¹⁵. Vergelijking met gegevens van andere gemeenten laat zien dat het energiegebruik per inwoner overeenkomt met het Nederlands gemiddelde.

¹⁵ Het energiegebruik van de grote bedrijven in Velsen zit niet in het overzicht in de Klimaatmonitor. In totaal betreft dit 6 bedrijven, die ook deelnemen aan de emissiehandel (ETS). De CO₂-uitstoot hiervan is wel bekend, nl. 12.500.000 ton. Dit is **40x** zoveel als van de rest. M.a.w. de rest valt in het niet bij het energiegebruik en de uitstoot van deze bedrijven. Het verbruik van deze bedrijven is niet meegenomen in het overzicht, de provincie is het bevoegd gezag voor VTH.

tabel 1 overzicht energiegebruik en CO₂-emissie 2012 (bron: Klimaatmonitor)

	Energiegebruik 2012 (TJ/jaar)	CO ₂ -emissie 2012 (ton/jaar)
Woningen	1.713	120.707
Commerciële dienstverlening	643	57.433
Publieke dienstverlening	358	30.169
Industrie en energie (incl. RWZI)*	22	4.200
Bouwnijverheid	15	1.286
Totaal	2.751	321.102

figuur 1 verdeling energiegebruik naar sectoren gemeente Velsen

ETS bedrijven

Bedrijven die deelnemen aan de ETS (Emissions Trading Scheme), zoals bijvoorbeeld Tata Steel, hebben binnen de gemeente een bijzondere positie voor de emissie van broeikasgassen. ETS is een systeem waarbij bedrijven rechten moeten hebben om broeikasgassen te mogen uit stoten. Die rechten zijn verhandelbaar. ETS richt zich op reductie van de emissie van broeikasgassen op Europese schaal door ook op die schaal de totale hoeveelheid rechten op uitstoot jaarlijks te verminderen. De emissie van broeikasgassen is op deze wijze buiten de invloedssfeer van de gemeente geplaatst. Een lokale reductie van de uitstoot van broeikasgassen leidt met het ETS systeem niet automatisch tot een reductie op Europese schaal. Vanuit deze constatering is de uitstoot van ETS bedrijven niet meegenomen in de presentatie van de uitstoot van broeikasgassen in de gemeente.

Mobiliteit

In het overzicht van de uitstoot van broeikasgassen is mobiliteit niet meegenomen. Deze keuze is gemaakt omdat de bijdragen van trein en scheepvaart buiten de invloedssfeer van de gemeente valt. Over de bijdrage van het verkeer op het lokale wegennet (exclusief de snelwegen) zijn helaas geen jaargegevens beschikbaar.

Gerealiseerde energiebesparing en hernieuwbare energie

Voor de monitoring van het klimaat- en energiebeleid wordt in de provincie Noord-Holland gebruik gemaakt van Enervisa. In deze webbased applicatie wordt op projectbasis de gerealiseerde CO₂-reductie, duurzame energie en energiebesparing in beeld gebracht.

In Enervisa zijn 63 windturbines en 14 andere projecten binnen de gemeente Velsen ingevoerd. Dit leidt tot een hernieuwbare energieopwekking van 1.545 TJ, wat neerkomt op 56% van het totale energiegebruik in Velsen¹⁶. Dit is inclusief 60 windturbines op zee. Indien wind op zee niet wordt meegerekend (aangezien dit een rijksopgave betreft) bedraagt de hernieuwbare energieopwekking 70,6 TJ.

Gegevens over de toepassing van zonnepanelen zijn door Rijkswaterstaat Leefomgeving inzichtelijk gemaakt in de Klimaatmonitor (www.klimaatmonitor.databank.nl).

Tabel 2 laat de stand van zaken wat betreft duurzame energieopwekking in Velsen zien op basis van de gegevens uit de Klimaatmonitor en Enervisa.

tabel 2 Duurzame energieopwekking in Velsen

Categorie	Duurzame energie (TJ)
Zonnestroom (bron: Klimaatmonitor)	2,3
Houtkachels in woningen (bron: Klimaatmonitor)	14,5
Houtskool hernieuwbare warmte (bron: Klimaatmonitor)	1,1
windturbines op land (9,5 MW)	98,0
Overige hernieuwbare projecten (bron: Enervisa) ¹	5,6
Duurzame energieproductie op basis van aangeleverde reststromen en aandeel in HVC	71,5
Totaal	193,0

In totaal wordt er 193 TJ hernieuwbare energie opgewekt in Velsen. Dit is 7% van het totale energiegebruik. Ter vergelijking: het aandeel hernieuwbare energieopwekking in het nationale energiegebruik bedraagt 4,5%. Het elektriciteitsgebruik van woningen is afgezet tegen de duurzame opwekking van elektriciteit. Er wordt ruim 60% van het gebruik opgewekt uit duurzame bronnen.

Activiteiten en projecten

Het Energieakkoord zet in op twee sporen: energiebesparing en hernieuwbare energieopwekking. Ten aanzien van energiebesparing liggen er met name kansen in de gebouwde omgeving en industrie. Uit

¹⁶ In Enervisa wordt de energiebesparing en duurzame energieopwekking in primaire energie getoond. Dit is de energie-inhoud van fossiele brandstoffen voor omzetting in elektriciteit of warmte. In tabel 1 en 2 is het finale energiegebruik. Dit is de behoefte aan gas en elektriciteit in een gebied/gebouw. Het verschil tussen primair energiegebruik en finaal energiegebruik wordt veroorzaakt door het opwekkingsrendement van elektriciteit.

diverse onderzoeken blijkt dat er nog een rendabel energiebesparingspotentieel is van minimaal 10% in de gebouwde omgeving en industrie. Onderstaand worden per sector de mogelijkheden beschreven.

Woningbouw

Momenteel wordt er door de overheid in samenwerking met de VNG actief gewerkt aan energiebesparing in de particuliere woningbouw door middel van kennisdeling en beperkte financiële ondersteuning. Velsen participeert hierin via een regionale aanpak.. Door middel van het Energieconvenant voor de corporatiesector wordt er door de woningcorporaties gewerkt aan energiebesparing met als doel om alle huurwoningen op minimaal energielabel B te krijgen. Om energiebesparing in de woningbouw een impuls te geven, wordt geadviseerd een Duurzaamheidsloket op te zetten in combinatie met een energiebesparingscampagne.

Utiliteit en MKB

Naast de woningbouw is er ook in de utiliteit en bij het MKB nog een groot besparingspotentieel aanwezig in vaak relatief eenvoudig toepasbare en rendabele maatregelen. Een scherpere handhaving op de energie-aspecten onder de Verruimde Reikwijdte Wet milieubeheer kan veel van dit besparingspotentieel verzilveren. Om inzicht te krijgen in het potentieel wordt geadviseerd op bedrijven te stimuleren tot het laten uitvoeren van een energiescan in combinatie met begeleiding bij de realisatie van maatregelen.

In het uitvoeringsprogramma zijn de volgende projecten geformuleerd om het energiebesparingspotentieel te benutten en de doelstelling van het Energieakkoord (1,5% energiebesparing per jaar) te realiseren.

Projecten

Realisatie van 1,5% energiebesparing per jaar tot 2020 betekent een besparing van 9% op het energiegebruik in 2014. Tabel x geeft een overzicht van wat dit per sector betekent in te realiseren absolute energiebesparing en benodigde investeringen.

tabel 3 omvang energiebesparing en benodigde investering

Energiebesparing	TJ	Investering (mln E)
Woningen	154,134	€ 60
Commerciële dienstverlening	57,852	€ 12
Publieke dienstverlening	32,247	€ 6
Industrie en energie	1,962	€ 0
Bouwnijverheid	1,386	€ 0
Totaal	155,994001	79

Ten aanzien van hernieuwbare energie is met name de aanleg van het warmtenet en de toepassing van zonne-energie en (in beperkte mate) windenergie kansrijk. Daarnaast kan gedacht worden aan warmteproductie uit bodemenergie, zoals geothermie en warmte-/koudeopslag. Hoewel houtkachels positief zijn voor de duurzame energieopwekking zal gebruik van houtkachels vanwege de minder positieve effecten op de luchtkwaliteit niet gestimuleerd worden.

Warmtenet

De plannen voor de realisatie van een regionaal warmtenet met o.a. de benutting van restwarmte van Tata Steel zijn in een vergevorderd stadium Dit is een lopend traject waarvoor in het kader van dit Milieubeleidsplan geen aanvullende activiteiten nodig zijn.

Zonne-energie

Door de dalende kostprijs voor zonnepanelen is de realisatie van zonnepanelen de laatste jaren financieel interessant geworden voor kleinverbruikers (woningeigenaren en MKB). Uit een studie van Planbureau voor de Leefomgeving (Naar een schone economie in 2050, routes verkend) blijkt dat het potentieel voor zonne-energie wordt geschat op circa 8% ten opzichte van het huidige energiegebruik. Dit betekent dat er nog een fors potentieel is voor zonne-energie. Geadviseerd wordt om hier de komende jaren fors op in te zetten.

Windenergie

Door middel van windturbines kan een forse stap gezet worden in de productie van hernieuwbare elektriciteit. Ter vergelijking: voor de realisatie van dezelfde elektriciteitsproductie als van 1 windturbine zijn ruim 25.000 zonnepanelen nodig. In Velsen staan enkele windturbines op land en staat een windpark aan de kust. Geadviseerd wordt daarom om de mogelijkheden te verkennen voor verdere uitbreiding van het aantal windturbines op openbaar en particulier terrein. Indien wind op zee niet wordt meegerekend (is een rijksopgave) ligt er nog een opgave van in te vullen hernieuwbare energiebijdrage van ruim 8%. Rekening houdend met een energiebesparing van 1,5% per jaar betekent dit een opgave van 340 TJ. Tabel 4 geeft een overzicht van de benodigde inzet en investeringen waarbij uitgegaan wordt van de plaatsing van 6 windturbines op land en dat het overige deel van de hernieuwbare energieopwekkingsopgave wordt ingevuld met zonne-energie.

tabel 4 Inzet en investering hernieuwbare energie

	Omvang	Energieopwekking (TJ)	Investering (mln €)
Warmtenet IJmond	2.000 woningequivalenten	50	16
Windenergie	6 windturbines van 3 MW	130	18
Zonne-energie	50 MWp (200.000 panelen)	160	69
Totaal		340	103

Tabel 4 laat zien dat alleen met een zeer forse inzet aan zonne-energie (50 MWp) de 14% hernieuwbare energieopwekking kan worden behaald.